

Vergaderjaar 2009–2010

31 412

Wijziging van de Telecommunicatiewet in verband met de Nota frequentiebeleid 2005

Nr. 20

VERSLAG VAN EEN ALGEMEEN OVERLEG

Vastgesteld 9 maart 2010

De vaste commissie voor Economische Zaken¹ heeft op 27 januari 2010 overleg gevoerd met staatssecretaris Heemskerk van Economische Zaken over:

- **de brief van de staatssecretaris van Economische Zaken d.d. 22 januari 2010 over de evaluatie van de Gedragscode SMS-Dienstverlening (31 412, nr. 16).**

Van dit overleg brengt de commissie bijgaand stenografisch verslag uit.

De voorzitter van de vaste commissie voor Economische Zaken,
Timmer

De griffier van de vaste commissie voor Economische Zaken,
Franke

¹ Samenstelling:

Leden: Van der Vlies (SGP), Schreijer-Pierik (CDA), Vendrik (GroenLinks), Ten Hoopen (CDA), Spies (CDA), Van der Ham (D66), Van Velzen (SP), Aptroot (VVD), Smeets (PvdA), Samsom (PvdA), Timmer (PvdA), voorzitter, Irrgang (SP), Jansen (SP), Biskop (CDA), ondervoorzitter, Ortega-Martijn (ChristenUnie), Blanksma-van den Heuvel (CDA), Van der Burg (VVD), Graus (PVV), Zijlstra (VVD), Besselink (PvdA), Gesthuizen (SP), Ouwehand (PvdD), Vos (PvdA), De Rouwe (CDA) en Elias (VVD).
Plv. leden: Van der Staaij (SGP), Jan Jacob van Dijk (CDA), Sap (GroenLinks), Van Vroonhoven-Kok (CDA), Aasted Madsen-van Stiphout (CDA), Koşer Kaya (D66), Ulenbelt (SP), Blok (VVD), Boelhouwer (PvdA), Kalma (PvdA), Kraneveldt-van der Veen (PvdA), Karabulut (SP), Luijben (SP), De Nerée tot Babberich (CDA), Wiegman-van Meppelen Schepink (ChristenUnie), Atsma (CDA), Dezentje Hamming-Bluemink (VVD), Bosma (PVV), Meeuwis (VVD), Van Dam (PvdA), Gerkens (SP), Thieme (PvdD), Heerts (PvdA), Algra (CDA) en Weekers (VVD).

Voorzitter: Aasted Madsen-van Stiphout
Griffier: Franke

Aanwezig zijn 5 leden der Kamer, te weten: Aasted Madsen-van Stiphout, Van Dam, Elias, Gerken en Peters, en staatssecretaris Heemskerk van Economische Zaken, die vergezeld is van enkele ambtenaren van zijn ministerie.

De **voorzitter**: Ik heet iedereen van harte welkom bij dit algemeen overleg over de evaluatie van de Gedragscode SMS-Dienstverlening.

Mevrouw **Gerken** (SP): Voorzitter. De discussie over sms-diensten is niet nieuw, sterker nog, deze staatssecretaris is vanaf het begin van zijn aantreden met het onderwerp geconfronteerd. De SP heeft altijd aangedrongen op spoed en een stevige aanpak van deze praktijken. Maar deze staatssecretaris had een heilig geloof in zelfregulering. Hij wilde afwachten wat de gedragscode zou doen en wat de evaluatie zou brengen. Tja, de gedragscode. Hij bestaat sinds 2003. In 2004 kwam de aangepaste gedragscode, in 2007 de verder aangepaste gedragscode, in 2008 de nog verder aangepaste gedragscode, in 2009 de nog veel verder aangepaste gedragscode en nu in 2010 de verst mogelijk aangepaste gedragscode. Het zou hilarisch zijn, als het niet zo tragisch was. Al deze ruimte tot zelfregulering heeft mensen heel wat geld gekost en laten we eerlijk zijn, ook heel wat geld opgeleverd. Ik ben er eens ingedoken en het is echt kinderlijk gemakkelijk om een premiumdienst op te zetten. Je kunt hiervoor een handleiding op het internet vinden, compleet met suggesties, met soms verboden gokideetjes waarmee je geld kunt verdienen. Je kunt er een leuk zakcentje mee binnenhalen.

Niet alleen de ondernemer, maar ook de telecomproviders verdienen eraan, soms tot wel 60% van het sms'je. Per jaar worden er zo'n 12 mln. sms'jes verstuurd. Kassa! Er is heel veel geld mee te verdienen; daarom doen de boetes misschien ook niet zo'n pijn, zeker niet als ze slechts € 3000 bedragen. Zo kreeg de eigenaar van Yellow Monday al in 2004 een stevige boete van de Opta, die daar overigens geen gedragscode voor nodig had. Hetzelfde bedrijf kreeg in december 2008 opnieuw een berisping, ditmaal wel via de gedragscode; het kreeg deze keer geen boete. De staatssecretaris wist van deze ellende maar wilde niet ingrijpen. Hij wilde afwachten wat het overleg en de evaluatie opbrachten, terwijl ondertussen de klachten bleven binnenstromen. Deze wond heeft echt veel te lang kunnen dooretteren.

Ik ben blij dat de staatssecretaris zelf niet langer wetgeving wil uitsluiten. Het is wel onduidelijk wat voor wetgeving er gaat komen. De staatssecretaris zegt in zijn brief dat de kern van de zaak de transparantie van de reclame-uiting is. Dat is zeker een probleem, vooral als op wonderbaarlijke wijze je aanmeld-sms'jes met de benodigde afmeldinformatie uit je inbox verdwijnen.

De kern van het probleem zit hem volgens mij in het feit dat je een abonnement krijgt waar je nooit om gevraagd hebt. Vervolgens heeft de consument geen reële middelen om zijn recht te halen. Je kunt bijvoorbeeld naar de Geschillencommissie Telecommunicatie; dit kost € 50. De commissie heeft ongeveer vijf maanden wachttijd; ondertussen wordt je prepaidkaart leeggeroofd. Je kunt ook naar de kantonrechter gaan. Dat kost minimaal € 110, want misschien heb je ook nog juridische bijstand nodig. Een ouder schreef mij: «al met al nogal veel gedoe. Inmiddels hebben we voor mijn dochter maar een goedkope nieuwe mobiel met een nieuw nummer aangeschaft en ligt haar dure telefoon van twee jaar oud met simlock in de la». Dat is niet zoals het moet. Inmiddels is de nog veel meer verbeterde gedragscode bekend. Er staat bij lange na niet in wat deze staatssecretaris wil. De voorzitter van de Stichting SMS-Gedragscode zegt in een interview: de mensen moeten beter lezen. Als die opmerking

symbool staat voor de bereidheid om de problemen op te lossen, houd ik mijn hart vast. Het is voor ons meer dan duidelijk: deze sector zoekt de randen van de regels op en creëert zijn eigen mazen in het net. Vele kleine visjes leveren dan nog aardig wat op. Het is tijd voor actie.

De SP heeft de volgende voorstellen. Bij de wisseling van naam op nummer moeten alle sms-diensten automatisch vervallen. Bovendien moet men bij het afsluiten van het abonnement, dus niet bij een sms-dienstenfilter, kunnen zeggen dat men geen sms'jes wil ontvangen. Dat is zeker voor bedrijfsabbonnementen beter, omdat men dat dan niet voor alle nummers apart hoeft te doen. Wij willen in de wet verankerd hebben dat je geld kunt terughalen bij ongevraagde sms'jes, net zoals dit met creditcards is geregeld. Als de consument piept en zegt dat het niet klopt, krijgt hij gewoon onmiddellijk zijn geld terug. Vervolgens gaat het telecombedrijf maar uitzoeken wie er gelijk heeft. Zo gaat het bij de creditcard ook; consumenten staan dan veel sterker. Het adagium moet zijn: laat de premiumaanbieder maar bewijzen dat de consument zich aangemeld heeft, in plaats van dat de consument moet gaan bewijzen dat hij zich niet heeft aangemeld.

Het is echt heel gemakkelijk om met één sms'je voor zoveel geld een overeenkomst aan te gaan. Met één sms'je zit je aan een abonnement vast dat vaak een paar tientjes, maar soms ook tot duizenden euro's kan gaan kosten. Hier moet echt een opt-in voor komen, het liefst met een contract. Dat mag van mij ook achteraf op de deurmat vallen.

Bij kinderen jonger dan zestien jaar moet de ouder expliciet toestemming geven. Het is echt bizar dat een bedrijf, als het een oké-sms'je terugkrijgt, ervan uitgaat dat een kind, soms van acht, negen, tien jaar, toestemming aan zijn ouders heeft gevraagd. Dat is echt te gemakkelijk.

Ik wil een collectieve mogelijkheid om bij misstanden alle ongevraagde afschrijvingen te kunnen terugdraaien. Ik verwijs daarbij naar de mogelijkheid voor de 0900-nummers die al bestaat in de Telecommunicatiewet. Die zaken moeten in de wet. Gaat deze staatssecretaris dat ook doen? Gaat hij dit doen onafhankelijk van de uitkomst van de gedragscode? In de nu veel betere, verbeterde versie van de gedragscode heeft niemand meer fiducia, de consument niet, de Consumentenbond niet, Mijn Kind Online niet, zelfs de partij van staatssecretaris Heemskerk niet, bij monde van de heer Van Dam. Maak die wet en maak een einde aan de sms-ellende van vele, vele mensen.

Voorzitter: Gerkens

Mevrouw **Aasted Madsen-van Stiphout** (CDA): Voorzitter. Vandaag spreken we over de evaluatie van de Gedragscode SMS-Diensten. Het onderwerp is terecht zeer actueel en staat daarom hoog op onze agenda en op die van de staatssecretaris. De afgelopen weken hebben veel berichten over gedupeerde consumenten in de kranten gestaan. Veel van deze consumenten blijken kinderen te zijn. Een extra reden om orde op zaken te stellen binnen deze sector. De vraag is echter wel wie er orde op zaken moet stellen, de politiek door wetgeving of de branche door zelfregulering? De branche heeft alle belang bij zelfregulering, middels een afdoende gedragscode. Er gaat namelijk heel veel geld om in deze business. Met zo'n 12 mln. sms'jes per maand spreken we toch gauw over een bedrag van 10 mln. per maand. Het belang van de aanbieders is natuurlijk geld verdienen. Daar is op zich niets mis mee, zo lang het maar niet gaat over de ruggen van mensen die onbedoeld vastzitten aan betaalde sms'jes van deze aanbieders. De CDA-fractie heeft de indruk dat de branche hiervan doordrongen is, na het lezen van de gedragscode die men per 1 maart 2010 in werking wil laten treden. Deze gedragscode is een heel grote stap in de goede richting, maar we moeten alert zijn. Wij onderschrijven de voorwaarden waaraan de gedragscode volgens de staatssecretaris moet voldoen. De staatssecretaris wil dat de koppeling

van spelletjes en quizen aan sms-abonnementen in de gedragscode verboden wordt. Kunnen wij er dan ook van uitgaan dat dit verbod wordt opgenomen door de Reclame Code Commissie? Wordt dit verbod ook gehandhaafd?

De CDA-fractie heeft nog een aantal aanvullende punten. Deze leg ik aan de staatssecretaris voor, zodat hij ze in het overleg met de branche kan meenemen. Graag hoor ik van de staatssecretaris welke punten hij onderschrijft en welke hij dus daadwerkelijk gaat inbrengen in het overleg. In de gedragscode staat dat operators zo snel mogelijk op transparante wijze informatie zullen geven aan de klanten over de factuur. Zo snel mogelijk is een rekbaar begrip. Daarom verzoeken wij de staatssecretaris om de termijn op uiterlijk 1 mei 2010 te stellen.

Als klanten via een sms-filter aangeven geen abonnementen te willen, wordt dit na drie dagen geactiveerd. Kan dat niet sneller? Het afsluiten van een abonnement gaat namelijk in «no time».

Als een aangesloten contentprovider in strijd handelt met de Nederlandse Reclame Code en met de bijzondere Reclamecode SMS-Dienstverlening, mag dit voorgelegd worden aan de Commissie Handhaving van de Reclame Code Commissie. Het CDA hecht er grote waarde aan dat dit wordt aangepast, zodat een contentprovider hangende het onderzoek gedeactiveerd wordt en indien nodig gedeactiveerd blijft. Boetes leveren de consument niets op. Aanbieders die de gedragscode overtreden moeten door de operators gewoon geblokkeerd worden. Is de staatssecretaris bereid om hierop stevig in te zetten in zijn onderhandeling met de branche?

Voor de helpfunctie kan een contentprovider volgens de aanbieder kiezen uit model A of model B. Het CDA verzoekt de staatssecretaris in te steken op model B, omdat dit de consument de makkelijkste toegang geeft tot de helpfunctie en de stopfunctie. Als een consument daarna toch nog een sms'je ontvangt, kan hij op verzoek zijn geld terugkrijgen. Dit zou niet op verzoek moeten gaan, maar zou automatisch moeten gebeuren als de consument dit meldt. De vraag blijft echter wat we moeten doen met kinderen, die een verplichting aangaan zonder toestemming van de ouders. De gedragscode voorziet hier volgens mij niet in. Natuurlijk kunnen ouders het nummer van het kind invoeren op een sms-filter, maar wij pleiten voor de optie dat men bij het afsluiten van het abonnement al kan aangeven dat men geen sms-diensten wil afnemen. Dat sluit aan bij wat mevrouw Gerkens heeft gezegd over bedrijfsabonnementen. Op het moment dat je een telefoonabonnement aangaat, zeg je of je wel of niet de optie voor sms-diensten wilt hebben.

Ik zie een duidelijke verbetering in de gedragscode die per 1 maart in werking treedt. Ik noem bijvoorbeeld het verbod op afkortingen. Al met al is de CDA-fractie van mening dat deze gedragscode met de eerder vermelde aanpassingen kan gaan werken, mits alle partijen zich eraan gaan houden. Aangezien alle operators de gedragscode zullen onderschrijven, is het voor hen gemakkelijk om contentproviders die de gedragscode niet wensen te ondertekenen uit te sluiten van hun dienstverlening. Hiermee kunnen we de sms-cowboys buiten de deur houden. Daarom verzoekt de CDA-fractie de staatssecretaris, te regelen dat alleen contentproviders die de gedragscode ondertekend hebben, gebruik mogen maken van de diensten van de operators, waaronder het innen van gelden. De staatssecretaris schrijft dat hij wetgeving gaat voorbereiden en wij kunnen en willen hem daarvan niet weerhouden. Maar wij hopen dat de branche zelf inziet dat het ons menens is en dat de zelfregulering gaat werken. De mogelijke wetgeving is waarschijnlijk een heel goede stok achter de deur. Om dat te bepalen, zou het goed zijn een nieuw evaluatiemoment vast te stellen, bijvoorbeeld over zes maanden. Ik stel voor dat de Kamer voor 1 november een brief krijgt van de staatssecretaris.

De vraag blijft natuurlijk wel hoe de uitspraak van de rechter op 2 februari

zal luiden in het kort geding dat de Consumentenbond heeft aangespannen tegen Vodafone en T-Mobile, met betrekking tot de factureringssystematiek. Wat is de consequentie als de rechter beslist dat het innen van gelden via operators niet mag? Is het dan helemaal over en uit met de sms'en, al dan niet via abonnementen?

De heer **Van Dam** (PvdA): Mevrouw Aasted Madsen-van Stiphout zegt dat ze ervan overtuigd is dat de praktijken zoals we die hebben gezien met de nieuwe gedragscode voorbij zullen zijn. Zou zij hier wat nader op in kunnen gaan? Als ik de gedragscode lees, zie ik dat alles wat er de afgelopen tijd misging, gewoon door kan gaan. Kan zij aangeven waar in de gedragscode een daadwerkelijke verbetering zit, die ons het vertrouwen kan geven dat de sector zelf, althans de bedrijven die meedoen aan de gedragscode, ervoor zorgt dat mensen niet meer ongewild in een abonnement terechtkomen?

Mevrouw **Aasted Madsen-van Stiphout** (CDA): De gedragscode zoals die er nu ligt is een verbetering, maar geen enorme. Maar als de voorwaarden die de staatssecretaris in zijn brief heeft gesteld en de voorwaarden die ik zojuist heb genoemd in de gedragscode worden opgenomen, wil ik de branche een halfjaar de kans geven. Ik heb hierin geen blind vertrouwen, maar ik wil wel de zelfregulering een kans geven. We kunnen insteken op wetgeving, maar deze is ook niet binnen een halfjaar in werking getreden. Aan de ene kant gaat de staatssecretaris beginnen met de wetgeving, aan de andere kant is er de zelfregulering. Mocht die zelfregulering gaan werken, dan kan de staatssecretaris stoppen met het wetgevingstraject; werkt die niet, dan pakken we heel snel door.

De heer **Van Dam** (PvdA): Het is niet zo dat we voor het eerst tegen problemen aanlopen en denken: laten we het eens met zelfregulering proberen. Dit wordt al tijden via zelfregulering geprobeerd en het werkt niet. De sector heeft nu een laatste kans gekregen om weer een gedragscode op te stellen. De staatssecretaris heeft daaraan voorwaarden gesteld. Als u die gedragscode bekijkt, zult u zien dat aan die voorwaarden gewoon niet wordt voldaan. Dus heeft de sector zijn kans verspeeld. Hij verzint elke keer iets nieuws om door te kunnen gaan met zijn praktijken. Het is toch onderhand eens tijd dat wij het overnemen.

Mevrouw **Aasted Madsen-van Stiphout** (CDA): Het is op dit moment nog geen 1 maart. De branche zit nu naar ons te luisteren. Ik stel voor dat die aanpassingen en het overleg met de staatssecretaris op heel korte termijn plaatsvinden en dat er op 1 maart een gedragscode in werking treedt, die voldoet aan de voorwaarden zoals die gesteld zijn door de staatssecretaris en zoals die zojuist door mij genoemd zijn. In dat geval zeg ik: geef de sector een halfjaar de kans. Daarna evalueren we. In de gedragscode moet ook de aanpassing komen dat een operator een cowboy kan uitsluiten: klaar, jij doet niet meer mee. Daarnaast moet er een verplichting komen om de gedragscode te ondertekenen. Met deze aanpassingen denk ik echt dat het zou kunnen gaan werken. Maar nogmaals, ik heb geen blind vertrouwen. Daarom gaat het wetgevingstraject hieraan parallel lopen.

Mevrouw **Peters** (GroenLinks): Ik kreeg uit de brief van de staatssecretaris de indruk dat de regering verder wil gaan, door sowieso, ongeacht wat de gedragscode oplevert, te komen met wetgeving die het innen via providers ten behoeve van de sms-diensten regelt. U verwees al naar de rechtszaak die over datzelfde onderwerp gaat. Ik wil graag van het CDA horen hoe zij daartegenover staat. Steunt het CDA de staatssecretaris daarin? Is het CDA het met de regering en mijn fractie eens dat het innen door de providers ten behoeve van die parasietdiensten sowieso aange-

pakt moet worden, ongeacht wat de gedragscode gaat regelen met betrekking tot alle andere onderwerpen die bij deze problematiek horen?

Mevrouw **Aasted Madsen-van Stiphout** (CDA): Op het moment dat de techniek zich verder ontwikkelt, zul je met je wetgeving moeten volgen. Ik begrijp uit de brief van de staatssecretaris dat hij betalingen via operators sowieso wettelijk wil gaan regelen. Dan gaat het wat mij betreft niet alleen om sms-diensten. Ik verwacht bijvoorbeeld ook dat wij over vijf jaar met onze telefoon kunnen betalen in de supermarkt. Mijn inschatting is dat het veel breder gaat over het betalen via operators.

Mevrouw **Peters** (GroenLinks): Het probleem zit hem in het feit dat de providers een automatische incasso uitvoeren ten faveure van die parasietdiensten. Bent u het mij eens dat daaraan een einde moet komen? Dat mag niet, zonder dat je daar expliciet toestemming voor hebt gegeven. Ik heb de voorkeur voor een schriftelijke toestemming; in het geval van kinderen moet deze door de ouders worden gegeven. Steunt u die positie?

Mevrouw **Aasted Madsen-van Stiphout** (CDA): Wat mij betreft doen kinderen helemaal niet mee met sms-diensten en hebben ouders bij de aanschaf van het abonnement al aangegeven dat het nummer geblokkeerd wordt voor sms-diensten. Het verschil tussen deze gedragscode en de vorige is dat je meteen kunt stoppen, door één keer «stop» te sms'en. Een ander verschil is dat er geen afkortingen meer gebruikt kunnen worden. Dat maakte het natuurlijk heel ondoorzichtig. Ik heb het dit weekend zelf geprobeerd. Het bevestigings-sms'je was voor mij abracadabra. Per 1 maart mogen er geen afkortingen meer gebruikt worden.

De heer **Van Dam** (PvdA): Ik heb een opmerking voordat we feitelijk over het verkeerde discussiëren. Afkortingen mogen wel gebruikt worden, kijk maar in bijlage 2. Daar zult u zien dat er een zeer beperkt lijstje is van afkortingen die niet gebruikt mogen worden, en uitgebreide voorbeelden van afkortingen die wel gebruikt mogen worden. Volgens mij mogen deze afkortingen ook nog eens onderaan totaal misleidende sms'jes blijven staan, net zoals nu.

Mevrouw **Aasted Madsen-van Stiphout** (CDA): Ik denk dat het goed is om de reactie van de staatssecretaris op alle punten die nu ingebracht zijn, af te wachten en in tweede termijn de discussie voort te zetten. Ik ben heel benieuwd naar de mening van de staatssecretaris.

De **voorzitter**: Op acht punten wijkt de nog meer verbeterde versie van de gedragscode, inmiddels versie nummer zes, af van wat de staatssecretaris in zijn brief zegt. Ik vind zelfs dat de staatssecretaris nog verder moet gaan. Zegt u nu: staatssecretaris, ga maar weer lekker kletsen met de sector? Dat heeft hij tot nu toe steeds gedaan. Of zegt u: nu is echt de maat vol? Vanaf 2005, vijf jaar lang, worden er zakken gevuld. Een stop-sms'je sturen kan nu al. Een bedrijf op een zwarte lijst zetten kan nu ook al. Maar het gebeurt niet voldoende. Zegt u nu dat de maat vol is, en dat we echt aan de slag moeten met wetgeving, of zegt u dat men het nog een halfjaartje mag proberen?

Mevrouw **Aasted Madsen-van Stiphout** (CDA): Ik heb gezegd dat het wetgevingstraject gaat lopen. Maar die wet kan niet morgen ingaan. Dat heeft tijd nodig. Gelijktijdig heb ik de hoop dat de sector inmiddels weet dat het ons echt menens is. Na vanochtend zal niemand daarover meer twijfelen. De voorwaarden die de staatssecretaris stelt in zijn brief moeten opgenomen worden. Ik verwacht dat deze gedragscode nog aangepast

wordt voordat hij 1 maart in werking treedt. Zoals hij er nu ligt, vind ik hem ook onvoldoende.

Voorzitter: Aasted Madsen-van Stiphout

De heer **Elias** (VVD): Voorzitter. Een op de tien volwassenen, een op de vijf kinderen, en een op de vier kinderen in de leeftijdscategorie van dertien tot achttien jaar, hebben ongewenst met een sms-premium-abonnement te maken of te maken gehad. Voor jonge kinderen is het probleem van ongewilde sms-abonnementen groot. Ze krijgen te maken met ongewild hoge maandelijkse kosten, waarbij onduidelijk is waar deze vandaan komen. Het is vervolgens voor kinderen en ouders, consumenten dus, onduidelijk wie ze kunnen aanspreken om deze ongewenste dure sms-abonnementen stop te zetten. Providers zoals KPN, Vodafone en T-Mobile geven aan de diensten niet aan te bieden, maar slechts tussenpersoon te zijn, een stap in de keten. Wel willen ze verantwoordelijkheid nemen, heb ik begrepen. Om dit alles aan te pakken, schrijft de staatssecretaris in zijn brief dat hij eventueel met wetgeving wil komen, om het probleem voor de consument op te lossen.

Vooralsnog heeft de VVD-fractie veel vragen over die brief. De kern van de brief is – althans zo lees ik hem – dat consumenten straks hun geld direct bij de provider kunnen terugvragen. Hoewel het idee achter dit voorstel vanuit consumentenperspectief natuurlijk goed is, zitten er naar ons idee toch een hoop haken en ogen aan. Allereerst hebben we, meer in zijn algemeenheid, moeite met de automatische reflex dat de Staat altijd voor een oplossing moet zorgen, als er ergens een probleem is. Daarop zijn wel degelijk beredeneerde uitzonderingen, maar het is voor mijn fractie wel een algemeen uitgangspunt. Ligt hier niet simpelweg een scherpere taak voor de ouders? Kinderen mogen geen abonnementen afsluiten; officieel doen de ouders dat. Er wordt natuurlijk mee gerommeld, maar dat is het uitgangspunt. Ik vraag de staatssecretaris of de volgende redenering sluitend is. Als kinderen niet met een abonnementsaanvraag sjoemelen en de ouders dus officieel het abonnement moeten aanvragen, is er toch een prima functionerend SMS-diensten Filter, waar die ouders gebruik van zouden kunnen maken ten behoeve van hun kinderen? Dat werkt letterlijk als filter, ook voor die zogeheten premium sms-diensten. Tenminste, dat heb ik begrepen. Is het zinvol om daaraan meer aandacht te geven en daarvoor meer campagne te voeren? Een kind van acht, of tien, of twaalf kan een contract afsluiten door een aantal keren op oké te drukken en te sjoemelen met zijn leeftijd. Mijn fractie vindt dat hierbij de bewijslast bij het bedrijf ligt. Bij tal van contracten hebben bedrijven de plicht om te informeren met wie ze te maken hebben, door mensen te vragen zich te legitimeren. Dat zou ook hier moeten gelden. Die pre-contractuele informatie, het verstrekken van informatie voordat je akkoord gaat met de voorwaarden waaronder je een abonnement aangaat, zou natuurlijk veel en veel beter geregeld moeten zijn dan nu het geval is. Als je een paar keer op oké drukt, zit je al aan een abonnement vast, maar waar je oké tegen zegt, is vaak volstrekt onduidelijk. Dat zou natuurlijk veel en veel beter en scherper moeten. Dan kom ik weer terug bij het algemene uitgangspunt. Is het niet heel nuttig voor een kind om erachter te komen dat je een beetje op moet letten? Waar blijft de eigen verantwoordelijkheid van ouders en ook van kinderen als we dit onmiddellijk via wetgeving gaan regelen?

Mevrouw **Gerken** (SP): U zegt dat het de verantwoordelijkheid van de ouders is, samen met de kinderen, om ervoor te zorgen dat ze geen premiumabonnement kunnen aangaan. Dat vind ik een beetje vreemd uit de mond van de VVD. Dan zegt u eigenlijk dat de premiumdiensten te allen tijde fout zijn.

De heer **Elias** (VVD): Ik heb het natuurlijk over de malafide aanbieders.

Mevrouw **Gerkena** (SP): Je kunt op het SMS-diensten Filter niet zeggen: doe mij maar niet de malafide aanbieders, maar wel de bonafide. Ik kan me heel goed voorstellen dat er jongeren zijn die met toestemming van hun ouders abonnementen afsluiten. Er zitten namelijk leuke dingen bij. Het probleem zit hem natuurlijk in al die bijkomende factoren, zoals mensen die zich überhaupt nooit hebben aangemeld voor sms-diensten. Het probleem zit bovendien niet alleen bij jongeren, maar ook bij ouderen. Uw oplossing is dus wellicht wat voor de jongeren, die misschien een kwetsbare groep vormen, maar ook ouderen tuinen er voor duizenden euro's in. Dan zou je moeten zeggen dat iedereen zich bij het SMS-diensten Filter moet aanmelden.

De heer **Elias** (VVD): Het probleem is het grootst bij de jongeren. Ik denk inderdaad dat de opvoeders een zekere rol hebben om ervoor te zorgen dat kinderen niet allerlei dingen aanschaffen waar ze later spijt van krijgen. Het is toch niet zo raar om daarop te wijzen? Voor de volwassenen geldt dat het ook voor een groot deel een kwestie is van opletten. Er is een vorm van eigen verantwoordelijkheid. Ik stel overigens vooral vragen en het is niet zo dat ik de weg die de staatssecretaris in wil slaan, per definitie wil blokkeren. We zullen in de loop van dit algemeen overleg wel verder zien. Ik wilde wel een meer algemene en principiële opmerking maken over de eigen verantwoordelijkheid van mensen. Dezelfde discussie heb ik gevoerd met mevrouw Vos van de Partij van de Arbeid met betrekking tot het initiatiefwetsvoorstel over de stilzwijgende verlenging van abonnementen. Als er bedrijven zijn die misbruik maken van marktsituaties, valt dat niet allemaal maar bij die bedrijven neer te leggen. De consument heeft een zekere mate van eigen verantwoordelijkheid. Daartussenin zit het ergens.

Mevrouw **Gerkena** (SP): Dat zou waar zijn als dit altijd heldere, duidelijk diensten waren. Het punt is dat die diensten met spelletjes, zoals «test uw Mexicaanse griepproblematiek», «win een iPhone» en andere quizen, worden aangesmeerd. Laatst zei ik tegen mijn man: doe het maar eens. Vervolgens moest ik hem ervan weerhouden, want hij had bijna op oké geklikt en dan had hij dus aan een abonnement vastgezet. Het is zo slim gedaan, dat mensen daar met open ogen intuïneren. Dat is het probleem. Zou het daarom niet goed zijn als de overheid nu na vijf jaar ellende een streep zet? Als het misgaat, kunnen we gewoon het geld terugvragen, en dan bakkeleien we later wel over de vraag wie er gelijk had. Maar de consument komt nu eerst.

De heer **Elias** (VVD): De SP houdt net als ik altijd van heldere teksten. Ik heb hetzelfde over Pretium gezegd. Wat dat betreft is het heel simpel. Als de consument stelselmatig belazerd wordt, moet degene die dat doet worden aangepakt. Daarover bestaat geen enkel misverstand. Ik wijs alleen op de verschillende kanten van de medaille. Wij zijn behoorlijk op weg om ja te zeggen tegen de richting die de staatssecretaris op wil, maar wij zijn er nog niet helemaal. Vooralsnog zie ik ook veel in de lijn van mijn collega van het CDA, om in de tussentijd te kijken waar we kunnen komen, met een eventuele aanscherping van de gedragscode.

Wat ik werkelijk niet begrijp, is dat in de voorgestane aanpak van de staatssecretaris indirect bedrijven als T-Mobile, KPN en Vodafone worden opgehadeld met kosten die eigenlijk aan de malafide bedrijven moeten worden toegerekend. Niet alle bedrijven zijn natuurlijk malafide, dat ben ik met mevrouw Gerkena eens. Maar de cowboys zijn toch de veroorzakers van het probleem. In de aanpak van de staatssecretaris wordt het probleem voor de consument wel opgelost, want hij kan zijn geld terugkrijgen van de provider. Maar de veroorzakers krijgen geen schop om het

anders aan te pakken. Heb ik dit goed begrepen? Als dat zo is, komen we in een situatie waarbij de postbode die de blauwe brief bezorgt aansprakelijk is als jij de belasting niet betaalt.

Mevrouw **Gerkens** (SP): Maar mijnheer Elias, de postbode verdient hier niet aan. De provider verdient fiks aan deze dienst. Kortom, hij is eigenlijk niet alleen degene die de boodschap overbrengt, maar hij verdient er ook goed aan.

De heer **Elias** (VVD): Vanmiddag spreken we over de post en dat is al ingewikkeld genoeg. Ik zal het voorbeeld terugnemen. In de brief eist de staatssecretaris dat de bestaande Gedragscode SMS-Dienstverlening voor de telecomsector per 1 maart wordt aangescherpt. Welke sanctie zet hij erop als dit niet goed gebeurt? Dus even los van de wetgeving: zou er nog een tussenweg in kunnen zitten? Verder geeft de staatssecretaris aan dat er een scherpere zwarte lijst zal komen van malafide aanbieders. Welke status heeft die lijst precies? Wat is voor de staatssecretaris de uiterste termijn dat aangescherpte zelfregulering echt naar behoren geregeld moet zijn? Dit is immers de derde kans. Wat is de deadline? Dit zeg ik ook in het perspectief van de suggesties van mijn collega van het CDA, om te beginnen met het maken van wetgeving en in de tussentijd te kijken naar waar je met aangescherpte zelfregulering, en een schop hier en een duw daar, zou kunnen komen. Het uitgangspunt van mijn collega Gerkens dat de consument niet iedere keer opnieuw mag worden belazerd, door een minderheid van malafide aanbieders, wordt ook door ons onderschreven. Dat staat voor de VVD-fractie als een paal boven water.

De **voorzitter**: Wat bedoelt u met providers? Zijn dat de telefoonoperators?

De heer **Elias** (VVD): Dan heb ik het over KPN, T-Mobile enzovoort.

De **voorzitter**: Volgens mij worden deze bedrijven in de gedragscode operators genoemd. De providers zijn de aanbieders van de spelletjes en dergelijke.

De heer **Elias** (VVD): Nee, dat zijn de affiliates.

De **voorzitter**: In de gedragscode worden deze contentproviders genoemd. Dan is het voor mij helder. U bedoelde de telefoonoperators.

Mevrouw **Peters** (GroenLinks): Voorzitter. Ook de GroenLinks-fractie maakt zich grote zorgen over de problemen rondom de sms-diensten. Een kwart van de jongeren zit ongewild aan een dergelijk parasietcontract vast. Het invullen van een simpel IQ-testje op internet zorgt ervoor dat mensen ineens €54 per maand moeten betalen voor sms'jes die ze niet eens ontvangen. Er worden miljoenen verdiend met deze diensten, zowel door de aanbieders als door de providers, die lippendienst bewijzen. De staatssecretaris zendt eigenlijk een dubbele boodschap uit. Aan de ene kant zegt hij dat het innen via de providers ogenblikkelijk moet stoppen en aan wettelijke voorwaarden moet voldoen. Hij komt met een wet daarvoor. Daar is mijn fractie het van harte mee eens. De vraag is natuurlijk wel wanneer die wet komt en aan welke voorwaarden hij moet voldoen. Ik zal straks ingaan op de suggesties die wij daarvoor hebben. Aan de andere kant zegt de staatssecretaris dat hij de gedragscode wil afwachten en dat deze nu echt aan scherpere regeltjes moet voldoen. Daar heeft mijn fractie forse kritiek op. Wij hebben het eigenlijk helemaal gehad met gedragscodes voor deze sector; de staatssecretaris zegt zelf dat deze een fors geloofwaardigheidsprobleem heeft. Ik wil dat onderstrepen. Jaren-

lang hebben gedragscodes en een sms-dienstenfilter niet gewerkt. Het begint een beetje een merkwaardige hobby te worden van dit kabinet om steeds maar weer met gedragscodes te komen. Dit is de zoveelste gedragscode waaraan niemand zich houdt, niet alleen in deze sector, maar bijvoorbeeld ook in de financiële sector. De voorbeelden zijn legio. Dan kom ik bij de voorwaarden waaraan de nieuwe regeling voor ons zou moeten voldoen. Wij vinden dat deze regeling bij wet geregeld zou moeten worden. Hoe wordt duidelijk gemaakt wie er onder een wettelijke regeling zou moeten vallen? Valt iedereen daaronder? Ook bijvoorbeeld de nieuwe aanbieder die komt en gaat, en kleine schimmige partijtjes die achter de platformen staan? Kunnen de platformen ook verantwoordelijk worden gesteld voor het incasseren door onbekende derden? Als je de platformen aanpakt, zorg je ervoor dat deze niet zomaar als schild kunnen dienen voor deze oplichters, maar dat zij zelf hun verantwoordelijkheden nemen. Wat vindt de staatssecretaris van het voorstel van de Consumentenbond om voortaan bij het aangaan van een mobiele telefooncontract apart toestemming te moeten geven of toestemming te weigeren voor het via de telefoonprovider ontvangen van sms-diensten? Je kunt toestemming geven aan de provider om automatisch te innen, maar je kunt ook de mogelijkheid om sms-diensten te ontvangen, uitzetten. Ouders van minderjarigen zouden bij het aangaan van een mobiele telefooncontract apart schriftelijk toestemming moeten geven. Ik heb me er als jurist heel erg over verbaasd dat het aangaan van contracten in het normale maatschappelijke verkeer met zoveel zorgvuldigheid wordt omgeven, door het zetten van handtekeningen en het overleggen van allerhande persoonsgegevens, maar dat dit voor sms-diensten niet opgaat. Er wordt bij het aangaan van die diensten geen aparte, schriftelijke, toestemming van de ouders vereist. Die norm, die elders wel geldt, zou ook hier wettelijk verplicht moeten worden. Dat is niet meer dan normaal.

Geldt het probleem dat we zien bij de sms-abonnementsdiensten ook bij de eenmalige sms'en die mensen betaald ontvangen? Welke problematiek doet zich daar voor? Je bent er nog niet als je gaat regelen bij wet dat het innen van het geld via de providers onder voorwaarden moet, en als je gaat regelen dat dit alleen mag als er specifiek toestemming voor is gegeven. Als mensen eenmaal toestemming hebben gegeven en de sms-dienstenservice hebben aanstaan, moet het ook goed geregeld zijn. Is het bijvoorbeeld technisch mogelijk om bij de ontvangst van iedere betaalde sms-dienst, eenmalig of per abonnement, een signaal te krijgen voordat je het sms-bericht opent zodat je weet wat dit sms'je kost, zoals je dat ook hebt bij beldiensten? Kan de staatssecretaris daar antwoord op geven of dat laten uitzoeken?

Wat is de reactie van de staatssecretaris op de gedragscode? Zelfs de Consumentenbond zegt dat deze op geen enkele manier aan de voorwaarden van de staatssecretaris voldoet. Is hij het met de GroenLinks-fractie eens dat we niet langer moeten wachten maar dit bij wet moeten regelen? Is de staatssecretaris het met ons eens dat je daarmee de providers helpt? Zo hebben ze wettelijke normen waarmee ze gemakkelijk en duidelijk voor iedereen, snel zelf een rol kunnen spelen bij het tegengaan van die malafide sms-diensten, bijvoorbeeld door het werken met een «black list».

De heer **Van Dam** (PvdA): Voorzitter. Er wordt je iets voorgespiegeld wat je niet krijgt. Je raakt meer geld kwijt dan je was verteld. Het is onduidelijk met wie je een overeenkomst hebt. Je komt er niet van af. Je krijgt je geld niet terug. Hoe klinkt dit? Als louche types op een parkeerplaats? Als de gemiddelde aflevering van TROS Opgelicht? Nee, het gaat om de brief van de staatssecretaris over sms-diensten, waarin de staatssecretaris zegt dat mensen worden misleid en dat hen geld afhandig wordt gemaakt. Toen ik dat allemaal las, dacht ik: in strips hebben boeven vaak streepjespakken aan, hier dragen ze er een stropdas bij, maar dat maakt ze niet

minder fout. Dat is namelijk wat er gebeurt, al jaren lang. Mensen wordt iets anders voorgespiegeld dan wat ze krijgen. Mensen betalen daar meer voor dan wat ze wordt verteld; mensen komen er niet van af; mensen krijgen hun geld niet terug. Het wordt echt tijd dat aan deze praktijken een einde wordt gemaakt.

Hebben we in het strafrecht niet gewoon bepalingen voor het probleem dat je iets anders hebt gekregen dan hetgeen je werd voorgehouden? Kunnen mensen die het slachtoffer zijn geworden van dit soort praktijken aangifte doen wegens oplichting? Stelt het OM dan een onderzoek in? Ik hoor graag het antwoord van de staatssecretaris hierop, maar ik zou mensen ook oproepen om dat te doen. Bij praktijken waarbij je iets anders krijgt dan datgene wat je is verteld, bijvoorbeeld bij videorecorders, sigaretten of allerlei andere vage producten die soms op parkeerplaatsen worden verhandeld, hebben we geen enkele twijfel of er sprake is van oplichting. Maar we voeren al jaren discussie over de vraag of de bonafide bedrijven in de sector misschien zichzelf zouden mogen reguleren. We hebben de afgelopen jaren gezien waar dat toe leidt.

De **voorzitter**: U geeft aan dat de consument niet krijgt wat hij besteld heeft. Ik heb twee maanden geleden vragen gesteld over FriendFinder. Deze dienst zegt: stuur het mobiele nummer van je vriendje en wij vertellen je waar hij uithangt. Ik heb toen gevraagd: mag dit? Is dit niet in strijd met de bescherming van persoonsgegevens? Er werd toen gezegd dat dit inderdaad daarmee in strijd is. En als het niet werkt en je krijgt de gegevens niet, is het dan oplichting? Het mag inderdaad niet. De staatssecretaris heeft het voorgelegd aan de Opta en aan de Consumentenautoriteit. In mijn betoog stelde ik het volgende voor en ik hoop dat u dit steunt. De zeven telefoonoperators zijn cruciaal. Alle zeven ondersteunen zij de gedragscode. Zij moeten de stekker eruit trekken als een sms-dienst iets aanbiedt wat niet deugt. Zij moeten zich er niet voor laten gebruiken. Dan is het klaar. De consument schiet niets op met boetes. Gewoon de stekker eruit. Op het moment dat men iets levert wat men niet kan waarmaken, doet men niet meer mee. Bent u het met die lijn eens?

De heer **Van Dam** (PvdA): Ik kom zo op de rol van de telecomproviders, omdat die dit soort praktijken simpelweg faciliteren. Je kunt je afvragen of je dit überhaupt zelf moreel kunt verantwoorden, als je weet dat er op zo'n grote schaal misbruik van wordt gemaakt. Uiteraard zou je van providers mogen verwachten dat ze de stekker eruit trekken op het moment dat dit gebeurt, net zo goed als 0900-nummers ook worden afgesloten als er misbruik van wordt gemaakt. We hebben al eens eerder gezien dat de Opta boetes heeft uitgedeeld aan bedrijfjes waar figuren aan verbonden waren die in andere sectoren al eerder veroordeeld waren voor het feit dat ze met misleiding mensen geld afhandig hadden gemaakt. Het is geen compleet schone sector, waarbij zelfregulering automatisch het beste recept is. Ik vind ook dat we daar zwaar aan moeten tillen. Mensen wordt heel bewust iets anders voorgespiegeld dan wat ze krijgen. Die reclames zijn natuurlijk niet per ongeluk verwarrend en onduidelijk gemaakt; ze worden bewust verwarrend en onduidelijk gemaakt. Er wordt mensen bewust iets anders voorgespiegeld dan wat ze krijgen. In alle andere sectoren gebruiken we daar veel hardere woorden voor dan hier. Dat zien we eigenlijk al jaren lang. Internet en telecommunicatie zijn relatief nieuwe en een beetje grijze gebieden, waarvan we allemaal niet precies weten hoe mensen daarin met elkaar zaken zouden horen te doen. Neem bijvoorbeeld het afsluiten van een contract via het sturen van een sms'je. Je krijgt een sms'je terug en daarop sms je oké. Dan heb je juridisch gezien een overeenkomst gesloten. Tien jaar geleden bestond zo iets nog niet eens. Het is een relatief nieuwe sector, maar dat betekent niet dat de praktijken die daar plaatsvinden nieuw zijn. We kunnen dus vraagtakens

zetten bij de rol van de telecomproviders en we zullen moeten kijken of we dit via wet- en regelgeving goed hebben afgedekt. De staatssecretaris schrijft dat de sector een geloofwaardigheidsprobleem heeft. Ik kan het niet meer met hem eens zijn, na jarenlang doormodderen met gedragscodes. Had hij, toen hij deze brief schreef, de nieuwe gedragscode al gezien? Of schreef hij de brief toen hij deze nog niet had gezien? Ik neem aan dat hij nog steeds achter die uitspraak staat, ook nu hij de nieuwe heeft gezien. De nieuwe gedragscode verbetert namelijk op de cruciale punten uiteindelijk niets. Hij blijft de mogelijkheid geven om mensen te misleiden en mensen iets anders voor te stellen dan wat ze daadwerkelijk krijgen. Daar past maar één conclusie bij: het is genoeg. We hebben de sector genoeg kansen gegeven om dit zelf te reguleren. Er wordt steeds misbruik van gemaakt. Het is tijd dat we dit met wetgeving oplossen. Daarmee is het wat mij betreft de laatste kans om op deze manier gesloten overeenkomsten überhaupt nog te aanvaarden. Als men dan toch nog doorgaat, is voor mij het moment gekomen om te zeggen: we aanvaarden niet langer dit soort overeenkomsten. We aanvaarden dus ook niet langer dat providers optreden als incassobureau voor de leveranciers van dit soort diensten. Die wetgeving zou volgens mij snel geregeld kunnen worden. De behandeling van de Telecommunicatiewet staat op niet al te lange termijn gepland.

Mevrouw **Gerkens** (SP): Ik heb hier betoogd, net als mevrouw Peters, dat kinderen een handtekening moeten hebben van hun ouders op een papieren contract. Zegt de heer Van Dam dat dit niet nodig is? Hij zegt dat hij het eerst met wetgeving wil regelen en als dat niet lukt, gaan we daartoe over. Of vindt hij dat er in ieder geval voor deze jonge, kwetsbare groep een expliciete toestemming van de ouders nodig is?

De heer **Van Dam** (PvdA): Dat ben ik met u eens. Ik zag dat op een andere manier voor me. Het idee van dit soort overeenkomsten is dat je ze snel kunt afsluiten en dat je dus snel iets geleverd krijgt. Op het moment dat je per overeenkomst een aparte handtekening nodig hebt, haal je dat eruit. Dan doe je wat volgens mij de volgende stap is als strenge wetgeving niet geldt, namelijk dit soort overeenkomsten gewoon onmogelijk maken. Je zou bij minderjarigen met een mobiel abonnement standaard de mogelijkheid van het aangaan van sms-abonnementen kunnen blokkeren. Alleen als de ouders ervoor tekenen, kan dit gedeblokkeerd worden. Dan is het een bewuste beslissing van de ouders om hun kind de mogelijkheid te geven om dit soort contracten af te sluiten. Ik denk dat dit een van de elementen zou moeten zijn in de wetgeving. Dat blokkeren kan uiteraard. Volgens mij zijn daar verschillende mogelijkheden voor. Via Twitter kreeg ik van iemand – ik neem aan een ambtenaar – die betrokken was geweest bij de aanbesteding van het overheidscontract voor mobiele telefonie, te horen dat bijvoorbeeld de overheid zelf ook bij zijn contracten heeft geblokkeerd dat men sms-diensten kan afnemen. Dat mag in ieder geval niet gefactureerd worden. Dat kan dus. Men kan het blokkeren. Een andere optie is om van het Bel-me-niet Register ook het SMS-me-niet Register te maken, zodat je daarin blokkades kunt opnemen, waaraan iedereen zich vervolgens moet houden. Het is een beetje onhandig dat de sector zijn eigen register heeft, dat weer aan allerlei eigen regels hangt. Wat mij betreft wordt die service bij minderjarigen standaard geblokkeerd; deze kan alleen door ouders worden gedeblokkeerd.

De **voorzitter**: U heeft het over minderjarigen, maar die sluiten geen contracten af. Het grote probleem is dat er niet één telecomaandier is die zegt dat hij een contract met een minderjarige sluit, met toestemming van de ouders. De telecomoperator weet helemaal niet dat het gaat om een minderjarige, omdat de ouder het contract afsluit. Er staat niet dat dit

een ouder is die dit doet ten behoeve van een kind. Als die mogelijkheid waarbij de minderjarige de gebruiker is waarvoor de ouder heeft getekend, zou komen, zou je kunnen regelen dat sms-diensten automatisch geblokkeerd worden. Ik kan me voorstellen dat je dit doet bij minderjarigen tot zestien jaar. We hoeven een zeventienjarige ook niet te pampere.

De heer **Van Dam** (PvdA): Dat is een kwestie van een regeltje in het contract en dan is het opgelost.

Mevrouw **Gerkena** (SP): De heer Van Dam stelt dus voor dat er standaard een blokkade op sms-diensten komt bij het afsluiten van een mobiele telefooncontract voor een minderjarige. Alleen door expliciete toestemming van de ouders kan deze eraf. Ik heb hier problemen mee. Het lijkt een heel simpele oplossing. We hebben het hier over premiumdiensten, maar er zijn heel veel andere sms-diensten. Ik denk bijvoorbeeld aan jongeren die zeilen en die graag een sms'je ontvangen met de windvoorzichten. Je kunt dus niet aangeven welke diensten wel en welke diensten niet, tenzij je dat wel zou willen regelen. Ik wil niet zeggen dat die diensten bij voorbaat fout zijn. Die zitten ertussen, maar ze zijn niet allemaal fout. Er zitten soms ook heel leuke tussen. Als mijn oudste zoon vraagt of hij zijn e-mailadres mag invullen omdat hij iets kan winnen, loop ik even naar de computer om te kijken waar hij dat gaat doen. Dat zou ik graag willen. De aanbieders gaan ervan uit dat de ouders dit gevraagd hebben, maar dat is niet zo. Als ouders alles blokkeren omdat ze er op die manier vanaf zijn, leren ze kinderen niet om het kaf van het koren te scheiden. Daarom zou ik het beter vinden als ouders samen met hun kind beslissen wat je wel of niet doet bij zo'n dienst. Dat kun je volgens mij alleen maar als je op de een of andere manier de expliciete toestemming van die ouders kunt krijgen. Papier is misschien een probleem; misschien moeten we creatief zijn. Misschien kunnen we de DigiD daarvoor gebruiken.

De heer **Van Dam** (PvdA): Volgens mij zijn het goede argumenten. Laten we ze allemaal bij de staatssecretaris neerleggen en hem vragen om zo snel mogelijk de beste methode te kiezen. Wij hoeven geen discussie te voeren over de beste methode. Volgens mij geven wij een signaal aan de staatssecretaris af dat wij willen dat dit met wetgeving wordt opgelost, op een zo kort mogelijke termijn. Volgens mij kan dit ook op korte termijn. Wij hebben de behandeling van de Telecommunicatiewet al op de plenaire agenda staan. Ik vraag de staatssecretaris om met een nota van wijziging te komen op de Telecommunicatiewet. Dan kunnen we op heel korte termijn wetgeving maken. Dan hoeft het ook allemaal niet langs de Raad van State. Deze zal het mij vast niet vergeven dat ik dit zeg. Maar dan kunnen we in ieder geval behoorlijk tempo maken en kan dit binnen een paar maanden in wetgeving geregeld zijn. In die wetgeving zou ook tot in detail uitgewerkt moeten zijn op welke manier dit soort diensten mogen worden aangeprezen en wat er exact in een bevestigings-sms'je zou moeten staan als je aangeeft dat je zo'n dienst wilt afsluiten. Helaas is dit nodig, want elk maasje dat de sector voor zichzelf creëert in zijn eigen gedragscode wordt namelijk benut om mensen om de tuin te leiden. Er wordt gezegd: gefeliciteerd! U bent door naar de volgende ronde in deze geweldige quiz; abonnementsdienst 19E/PW. Vervolgens zit je weer vast aan een abonnementsdienst terwijl je denkt dat je de volgende ronde in een prijsvraag ingaat. Aan die praktijken moet een einde komen. Ik hoop dat de staatssecretaris dit snel wil doen.

Staatssecretaris **Heemskerk**: Voorzitter. Ik dank de verschillende fracties voor hun inbreng. We houden dit overleg naar aanleiding van de evaluatie die ik heb uitgevoerd van de Gedragscode SMS-Diensten. Ik zeg meteen

tegen de heer Van Dam dat ik heel bewust heb opgeschreven dat er sprake is van een geloofwaardigheidsprobleem. Tegen mevrouw Gerkens zeg ik dat er inderdaad al vanaf 2003 gedragscodes zijn geweest, die zijn aangescherpt. Ik ben er vanaf 2007 mee bezig geweest omdat deze sector zich met name richt op kwetsbare groepen, bijvoorbeeld kinderen, die verrast worden door heel hoge rekeningen. De Kamer zit er gelukkig ook bovenop. Ik heb van mevrouw Gerkens meerdere malen vragen gehad over problemen met sms-diensten. Mevrouw Aasted Madsen-van Stiphout heeft vragen gesteld over de FriendFinder, de dienst die zegt: stuur een sms'je en dan hoor je waar je vriendinnetje zit. Deze dienst kan gewoon niet. De leden Atsma en Uitslag hebben vragen gesteld over het onderzoek van Mijn Kind Online. Ik denk dat ik met mijn brief die vragen allemaal heb beantwoord.

Ik ken het rapport «Altijd Binnen Bereik» van Mijn Kind Online goed. Sterker nog, het programma van het ministerie van Economische Zaken Digivaardig & Digibewust is een van de partijen die de organisatie steunt die dit onderzoek heeft gedaan. De sms-problematiek is zorgelijk en moet worden opgelost. Ik zal mijn aanpak toelichten. Mevrouw Peters had het over een dubbele boodschap. De boodschap is eigenlijk dat het niet om zelfregulering gaat, maar dat we ook niet alles willen oplossen met wetgeving. Eigenlijk gaat het om co-regulering. Ik kijk voor een deel naar de sector en ik heb gesteld waaraan de gedragscode moet voldoen per 1 maart. Tegelijkertijd grijp ik met wetgeving in om via de incassofunctie eisen te gaan stellen aan de achterkant. Met de achterkant bedoel ik: wanneer kan er op welke manier een betaling worden stopgezet? Maar ik grijp ook in aan de voorkant. Heeft men de reclameuitingen en de mogelijke diensten op de goede manier aangeboden aan de klant? Dat zal ik proberen uiteen te zetten. Ik denk dat het belangrijk is dat we innovatieve diensten, die soms ook voor kinderen prettig kunnen zijn, wel mogelijk blijven maken. Er zijn allerlei sms-diensten waar de consumenten blij mee zijn, zoals nieuwsupdates, de laatste peilingen van Maurice de Hond, sportuitslagen, filemeldingen en beurskoersen. Je krijgt steeds meer informatie per sms'je binnen. Volwassenen, maar ook kinderen kunnen dat waarderen. Maar er zijn al jarenlang klachten. Deze zijn ondanks de gedragscodes niet afgenomen. Met name kinderen zijn al te lang de dupe van sms-diensten in abonnementsvorm, die ze helemaal niet willen. Bij de ConsuWijzer, het portaal voor alle consumenten die vragen hebben over hun rechten en plichten, komen maandelijks 400 tot 500 klachten binnen over sms-diensten. Ik heb altijd geleerd dat heel veel mensen hun klacht niet indienen, dus zit er nog veel meer leed achter. De klachten betreffen onduidelijke advertenties en verkeerd geschapen verwachtingen. Een op de vier jongeren tussen de dertien en de achttien jaar heeft wel eens een ongewild, onbedoeld sms-abonnement afgesloten. Het geld voor die diensten wordt automatisch en direct geïnd via de telefoonrekening van de mobiele operator. Consumenten zijn zich niet altijd bewust van deze directe vorm van betaling, en hebben er ook geen invloed op. Achteraf merken ze pas dat ze veel geld kwijt zijn aan een abonnement. Het leed is dan al geschied; zie het dan nog maar eens terug te draaien. Dan kom ik bij het punt ouders en kinderen. Een telefoon is steeds meer een betaalmiddel. Dat biedt ook heel veel mogelijkheden, denk bijvoorbeeld aan betaald parkeren via je mobieltje of aan wat er allemaal in Afrika gebeurt met betalen. Ik denk dat we die innovatieve kant ook moeten blijven benutten. Het is gevaarlijk om daar nu allerlei dingen op af te sluiten. Je moet kinderen daarin opvoeden. Je kunt ook met een vaste telefoon heel domme dingen doen, als kind. Niet alleen belletje trekken via 112, maar ook dure 0900-nummers bellen en de telefoon ernaast leggen. Dan heeft de ouder een hoge rekening; die moet zijn kind daarin dus streng opvoeden. Men moet goed nadenken. Mijn dochter verheugt zich op de middelbare school omdat ze dan een mobieltje krijgt. Dat is nog vier jaar wachten.

De heer **Elias** (VVD): Ik adviseer prepaid, uit ervaring.

Staatssecretaris **Heemskerk**: Ja, maar daar zijn de kosten weer hoger van. Als zij zich weet te beheersen, kunnen we misschien een ander type abonnement afsluiten. Dat moet allemaal onderdeel zijn van de realisatie dat je met een mobieltje domme dingen kunt doen. Kinderen doen nu eenmaal domme dingen en daar moeten ouders bovenop blijven zitten. We leggen echt niet alles bij de overheid, sterker nog, in het programma Digivaardig & Digibewust wordt heel veel aandacht besteed aan voorlichting voor kinderen. Morgen is er een seminar over de «WiFi-generatie», georganiseerd door Mediarakkers en De Kinderconsument. Het gaat daar met name over sms-diensten. Ik zal daar zelf spreken. Mensen kunnen zich aanmelden bij het SMS-Diensten Filter. Ik vind de suggestie van de heer Van Dam ook heel nuttig, dat mensen op het Bel-me-niet Register ook SMS-me-niet kunnen aangeven. Het Bel-me-niet Register is een groot succes; er zijn al meer dan een miljoen aanmeldingen. Voorlichting en bewustwording zijn heel erg belangrijk. Het hoort erbij, maar helaas is het niet genoeg geweest. Je moet ook de boosdoeners en de cowboys kunnen aanpakken.

Wat heb ik gedaan? Ik heb uitgebreid gepraat met de diverse stakeholders, waaronder de Stichting SMS-Gedragscode.

De heer **Elias** (VVD): Is hiermee uw blokje ouders afgerond? Dan heb ik nog een vraag. Ik heb een vraag gesteld naar aanleiding van het feit dat kinderen tot zestien of tot achttien jaar – dat weet ik niet precies – formeel helemaal geen abonnement kunnen afsluiten. Kunt u daarover iets meer zeggen?

Staatssecretaris **Heemskerk**: Dat is de leeftijdsgrens. Die vraag is al eerder aan de orde gesteld door mevrouw Gerkens in Kamervragen van 25 september 2008. Voor de wet geldt een leeftijdsgrens voor het zelfstandig mogen verrichten van rechtshandelingen. Die leeftijd is achttien jaar. Dat is het moment waarop een persoon meerderjarig wordt. Als een minderjarige contracten wil afsluiten, heeft hij daar in beginsel de toestemming van zijn ouders voor nodig. Die toestemming is volgens de wet overigens niet verbonden aan vormvoorschriften en kan bijvoorbeeld ook mondeling worden gegeven. Krachtens de wet wordt verondersteld dat er toestemming is gegeven voor een rechtshandeling waarbij het in het maatschappelijke verkeer gebruikelijk is dat minderjarigen deze zelfstandig kunnen verrichten. Dan gaat het bijvoorbeeld om iets kopen in een supermarkt. Je wilt toch dat je kinderen af en toe voor jou de boodschappen kunnen doen, zeker als ze zestien of zeventien zijn. Het kan in het maatschappelijke verkeer in veel gevallen zeer wenselijk zijn dat een minderjarige bepaalde rechtshandelingen kan verrichten zonder de uitdrukkelijke toestemming van zijn ouders. De verkeersopvatting over wat in de telecombranche gebruikelijk is, ontwikkelt zich in hoog tempo mee met de technologie. Het is daarom niet heel strak aan te geven waar de maatschappelijk geaccepteerde leeftijdsgrens ligt voor het aangaan van telecommunicatiecontracten. Wetgeving ten aanzien van minderjarigen met daarin bepaalde leeftijdsgrenzen zal dus al gauw achterhaald of onnodig ouderwets zijn. Ik kies dus veel meer voor wetgeving ten aanzien van een mogelijke incassofunctie en voorlichting, en voor een code met zelfregulering dan voor een generiek geldende leeftijdsgrens. Wat doen we wel? We hebben uitgebreid overleg gevoerd met de Stichting SMS-Gedragscode, met de telecomoperators, met consumentenorganisaties, met de Consumentenautoriteit en met de Opta. We hebben onderzoeksuitkomsten van TNO en de Stichting De Ombudsman. Het is namelijk allemaal behoorlijk complex, als je naar de details kijkt.

De heer **Elias** (VVD): U beargumenteert niet waarom u bijvoorbeeld niet de grens bij vijftien jaar legt. U zegt eigenlijk dat de leeftijdsgroep tussen de twaalf en achttien jaar juridisch een grijs gebied is. Wat vind je wel of niet maatschappelijk aanvaardbaar? Dat wisselt ieder halfjaar, dus dat wordt heel ingewikkeld. Je zou voor dit soort dingen wel een harde grens op vijftien jaar kunnen stellen. Dat zou een keus kunnen zijn. Ik hoor u niet zeggen waarom u dat niet wilt.

De **voorzitter**: Ik wijs er wel op dat ik niet één operator ben tegengekomen die een contract afsluit met een minderjarige. De ouders zijn de contractant; zij geven de telefoon aan het kind.

Staatssecretaris **Heemskerk**: In het Burgerlijk Wetboek staat achttien jaar, maar ik voeg daar meteen aan toe dat kinderen van veertien, vijftien of zestien jaar ook transacties aangaan. Dat is soms gewenst en prima. Als dat niet heel erg misgaat, staan we dat in het normale maatschappelijke verkeer toe. Hier gaat het wel mis, en ik kies een andere oplossing om dit te corrigeren, omdat die heel harde leeftijdsgrens van vijftien wel heel digitaal is. Daarmee doe je soms ook kinderen tekort die wel een sms-abonnement zouden willen hebben waar ze wat aan hebben. Ik vertrouw dus niet alleen meer op zelfregulering en een gedragscode; ik wacht niet met aanvullende wetgeving. Mijn mensen zijn ermee aan de slag.

Ik heb gesteld waaraan ik vind dat de nieuwe code per 1 maart moet voldoen. Het document dat er nu ligt, is volgens mij een voorstel, gedragscode 7.0. Ik heb gezegd dat een aantal dingen voor mij heel belangrijk is. Wat wil ik bereiken? Ik wil een einde maken aan het aanbieden van sms-diensten die niet waarmaken wat wordt beloofd. Ik wil een einde maken aan sms-diensten die niets te maken hebben met de reclame of het lokkertje, bijvoorbeeld de IQ-test waarna je vervolgens aan iets anders vastzit. Ik wil een einde maken aan abonnementen, terwijl je een eenmalige dienst verwacht. Het kopen van een losse krant in de winkel betekent namelijk nog niet dat je de rest van het jaar De Telegraaf moet krijgen. Ik wil een einde maken aan ten onrechte afgeschreven betalingen voor sms-diensten. Dat heb ik gesteld in mijn brief. Mijn aanpak is gebaseerd op twee principes, ingrijpen in de reclameuitingen en voorwaarden stellen aan het betaalsysteem.

Mevrouw **Gerkens** (SP): U heeft het over diensten die niet waarmaken wat wordt beloofd. Ik kijk 's avonds naar televisie en ik zie heel veel reclame. U kent die reclame waarschijnlijk wel waarbij je de naam van je nieuwe partner kunt sms'en, of de naam van je kind. Of de reclame waarbij je een sms'je kunt sturen om een standje te ontvangen waarmee je je seksuele leven weer gelukkig kunt maken. Dat laatste zou men misschien nog wel kunnen waarmaken ... Vallen deze diensten ook onder die diensten die niet waarmaken wat wordt beloofd? Zegt u dat mensen met een beetje verstand wel kunnen beseffen dat hetgeen wordt aangeboden niet mogelijk is of zegt u dat deze diensten in de toekomst niet meer mogelijk zijn?

Staatssecretaris **Heemskerk**: Er zijn altijd mensen die het leuk vinden om te speculeren. Er zijn mensen die naar Jomanda gaan en er nog voor betalen ook. Mensen betalen voor waarzeggers of astrologen. Je kunt niet zeggen dat dit allemaal onzin is en dat mensen er niet voor mogen betalen. Het gaat mij erom dat men bijvoorbeeld denkt dat men een eenmalig iets afneemt, maar dat dit een abonnement blijkt te zijn. Dan gaat het om een oneigenlijke koppeling. Het gaat bijvoorbeeld om een sms-dienst als FriendFinder, waarbij mensen met een sms'je kunnen uitvinden waar hun partner uithangt. Maar als de partner hierop niet is

aangesloten, kan men de dienst niet waarmaken. Dan wordt er een oneigenlijke dienst geleverd. Dat moet je kunnen aanpakken.

Mevrouw **Gerkena** (SP): Dat begrijp ik. FriendFinder is een vrij duidelijk voorbeeld. Ik probeer te zeggen dat er soms ook schemergebieden zijn, waarbij je je kunt afvragen of deze wel of niet onder die categorie vallen. Hoe gaat u straks het kaf van het koren scheiden? Hoe gaat u straks zeggen: dat is zo overduidelijk; je snapt toch wel dat je niet de naam van je toekomstige partner kunt krijgen?

Staatssecretaris **Heemskerck**: Ik heb bij FriendFinder aangegeven wat de Consumentenautoriteit en eventueel de Opta kunnen doen ten aanzien van oneerlijke handelspraktijken. Die organisaties beoordelen het grijze vlak en zeggen of het wit of zwart is. Uiteindelijk kunnen bedrijven die vinden dat ze in het witte vlak horen naar de rechter stappen. Dat zijn de manieren om de grijstinten in te vullen.

Mevrouw **Peters** (GroenLinks): Ik vind de co-reguleringsmethode van de staatssecretaris steeds softer worden. Hij heeft het over de verkeersopvatting en dat men soms mag aannemen dat ouders toestemming hebben gegeven aan hun minderjarige kinderen. Kan de staatssecretaris voor de verkeersopvatting een duidelijk signaal neerzetten? We vinden dit namelijk niet normaal. Hierbij mag men niet aannemen dat ouders automatisch toestemming hebben gegeven. We vroegen de staatssecretaris niet wat de eisen waren die hij wilde stellen aan de gedragscode. Ik hoor graag een oordeel van de staatssecretaris over de vraag of de nieuwe versie van de gedragscode aan die eisen voldoet. Ik ben overigens niet voor een gedragscode, maar voor wettelijke regulering. Is hij het eens met onze kritiek en die van de Consumentenbond? Wij vinden dat die gedragscode absoluut niet aan de eisen voldoet en dat de staatssecretaris een volgende stap moet zetten.

Staatssecretaris **Heemskerck**: Ik kan daar heel helder over zijn. De gedragscode zoals die nu in conceptvorm gereed is, voldoet nog niet aan de eisen die ik heb gesteld. Ik heb daarom de branche tot 1 maart gegeven en gezegd dat ik de gedragscode toets aan de vijf criteria die in de brief staan. Tegelijkertijd kom ik met wetgeving om het af te dwingen, zowel aan de achterkant als aan de voorkant. Wat moet de branche dan doen? De branche moet de reclamecode op de schop nemen. Het moet vooraf glashelder zijn waarvoor reclame gemaakt wordt en wat je exact krijgt als je erop ingaat en wat je ervoor moet betalen. De heer Van Dam had het over 9E/WK. Dat betekent gewoon € 36 per maand. Dat soort crypto-taal moet niet. Er mogen dus ook geen sms-abonnementen meer gekoppeld worden aan quizen, raadseltjes, testen of prijsvragen. Daarnaast zal ik de directe manier van betalen aanpakken. Je bent namelijk gelijk en vaak ongemerkt je geld kwijt. Daar wil ik vanaf. Ik wil toe naar een situatie waarin de telecombedrijven alleen onder zeer duidelijke voorwaarden hun incassofunctie voor derden mogen vervullen. Ik wil met de telecomoperators regelen dat bijvoorbeeld de betaling voor een sms-abonnement wordt uitgesteld. Er komt dan op de maandelijkse rekening te staan: de volgende maand wordt bedrag x afgeschreven voor het sms-abonnement van dienst y van bedrijf z. Dan weet je waar je aan toe bent. De betaling wordt uitgesteld. Het betekent wel dat men zijn rekening moet bekijken, maar ik vind dat we dat wel mogen vragen van mensen. Klanten hebben een maand de tijd om actie te ondernemen, en om een klacht in te dienen bij de operator.

Het tweede deel van deze aanpak is dat als een klant een klacht indient, het geld niet mag worden afgeschreven. Die klacht moet eerst door een onafhankelijke partij worden uitgezocht. Pas als blijkt dat die klacht ongegrond is, wordt de volgende maand het geld afgeschreven. Want laten we

ook die andere kant niet vergeten. Volgens mij komt het zelfs voor dat mannen bij het afnemen van een digitale dienst op hun hotelkamer de code van hun kamer moeten invullen en dan alsnog ontkennen bij de balie dat ze die film hebben zitten kijken. Het komt dus ook wel eens voor dat klanten aan de verkeerde kant zitten. Daarom hebben we een onafhankelijke partij nodig.

In de beoordeling van de klacht wordt er ook gekeken naar het hele proces. Dat is de voorkant, de reclame-uiting. Er wordt bekeken of de informatie helder en transparant is weergegeven en welke dienst de klant uiteindelijk heeft gekregen. Het gaat dus niet alleen om het feit of de klant per sms'je bevestigd heeft. Dat is te weinig. Het hele traject moet kloppen. Als dat allemaal correct is, moet de klant betalen. In alle gevallen heeft de klant dus nog niets betaald en hoeft er dus ook niets terugbetaald te worden. Dit geldt voor telefoonabonnementen. Iets vergelijkbaars zou er ook moeten komen voor prepaidabonnementen. Daar studeer ik nog op.

De heer **Van Dam** (PvdA): Als de klant zegt dat hij het niet heeft afgesloten, maar de aanbieder zegt dat hij dat wel heeft gedaan en daarbij het oké-sms'je kan laten zien, moet dan een onafhankelijke derde bevestigen dat het sms'je ook daadwerkelijk van die klant af komt? Licht er een rol voor de telecomprovider om dat soort sms'jes te bewaren? Anders kun je nog steeds discussie krijgen tussen de klant en de aanbieder, of de klant daadwerkelijk zelf dat sms'je verstuurd heeft.

Staatssecretaris **Heemskerk**: Zelfs als er oké bevestigd is, zou het kunnen dat je niet hoeft te betalen, omdat de voorkant, de reclame-uiting, niet heeft gedeugd. Ik kom in de tweede termijn terug op de vraag hoe de bewijsvoering precies in zijn werk gaat. Je moet wel iets kunnen bewijzen.

De **voorzitter**: Ik stel voor om de wetgeving die in de maak is aan de orde te stellen op het moment dat het wetsvoorstel voorligt. Laten we daar niet nu al discussies over voeren. We hebben het nu over de gedragscode en de plannen van de staatssecretaris. We praten niet over wetsteksten die er mogelijk aankomen.

Staatssecretaris **Heemskerk**: Ik wil dat die nieuwe, aangescherpte code per 1 maart in werking treedt, en daarnaast zal ik zo snel mogelijk met wetgeving komen. De invoering ervan kost wel tijd. Ik verwacht dat dit ongeveer een halfjaar zal duren, als we het hele traject met een AMvB en de Raad van State doorlopen. Ik heb dan ook de mogelijkheid, als de wetgeving voorligt, om te kijken of de code goed werkt. Mocht dit niet zo zijn, dan kan ik ook overige, in de brief genoemde punten, in het wettelijke kader opnemen. Maar de eindsituatie is dat mensen alleen nog maar betaalde sms-diensten krijgen die ze qua prijs en qua inhoud ook echt willen hebben.

Mevrouw **Peters** (GroenLinks): Een nieuwe wet is mooi, maar ik vind het erg lang duren, gelet op het feit dat deze problematiek al jaren loopt. Kan dit niet meteen, zoals uw partijgenoot Van Dam voorstelde, bij de Telecommunicatiewet die toch al op de plenaire agenda staat? Zo kunt u afzien van een nader advies van de Raad van State.

Staatssecretaris **Heemskerk**: Er kan heel veel, maar het heeft echt mijn voorkeur om de volgorde te hanteren. Per 1 maart ligt er een nieuwe gedragscode. Daarnaast bereid ik wetgeving voor. Dat doen we ook via een wijziging van het Bude (Besluit universele dienstverlening en eindgebruikersbelangen) en eventueel via de Telecommunicatiewet. Dat is de koninklijke weg. Ik schat in dat dit traject ongeveer een halfjaar duurt. Iedereen luistert mee en weet precies wat ik wil.

Mevrouw **Gerkens** (SP): Ik vind dat echt onvoldoende. Wij geven duidelijk aan dat wij vinden dat dit met spoed moet gebeuren en dat dit wel synchroon moet lopen met de gedragscode; je kunt niet alles in de wet vastleggen, dus heeft de gedragscode zeker aanvullende waarde. De heer Van Dam, mevrouw Peters en ikzelf hebben gezegd: doe het zo snel mogelijk. Die mogelijkheid ligt er, namelijk via de Telecommunicatiewet. We vragen u om met een nota van wijziging te komen om dit zo snel mogelijk in te laten gaan.

Staatssecretaris **Heemskerk**: Die Telecommunicatiewet ligt volgens mij al twee jaar bij de Kamer, dus is het aan de Kamer zelf. Ik ben klaar; de Kamer moet dit wetsvoorstel nu gaan behandelen. Je zou kunnen zeggen, met de kennis van nu en de wijsheid achteraf, dat je daarmee nog wel de mogelijkheid hebt om een nota van wijziging op te nemen. Dat is het Frequentiebesluit. We zouden het daarin kunnen regelen, maar het heeft mijn voorkeur om de gedragscode per 1 maart aan te passen aan de eisen zoals ik die gesteld heb, en tegelijkertijd met wetgeving aan de slag te gaan. Het gaat om gedetailleerde vragen. De wetgeving kan ik invoeren en eventueel opplussen als de gedragscode niet levert wat hij zou moeten leveren.

De heer **Elias** (VVD): Is die gedragscode die per 1 maart moet ingaan de versie 7.0? Of gaat het om de aangescherpte code, zoals mevrouw Gerkens die bedoelde?

U komt nu met een aantal voorstellen die mij goed in de oren klinken. Waarom heeft u die niet in uw brief van 22 januari aan de Kamer geschreven? Het is vandaag 27 januari. U komt nu mondeling met allerlei ideeën; zet deze de volgende keer gewoon in uw brief.

Staatssecretaris **Heemskerk**: Het staat in de brief, maar dit is een specificatie van een aantal zaken.

De heer **Elias** (VVD): Zet dat voortaan in uw brief, dan weten we meteen waarover we het hebben. Dat is toch een stuk makkelijker?

Staatssecretaris **Heemskerk**: Volgens mij zei u in uw inbreng in de eerste termijn dat u er nog helemaal niet aan toe was om tot wetgeving te komen. Nu vraagt u zich af waarom die wetgeving niet al uitgebreid in de brief staat. Laat ik helder zijn over de gedragscode. De gedragscode is een verbetering op het gebied van handhaving, bijvoorbeeld met de zwarte lijst en de verhoogde boetes. De gedragscode is ook een verbetering op het terrein van aanmelding en afmelding. Er komt een onafhankelijk klachtenloket. Maar de code voldoet nog niet aan de eisen die ik in mijn brief gesteld heb. Ik ben niet tevreden over de reclamecode. Deze is nog niet helemaal aangepast. Mensen moeten in de reclame en bij aanmelding een duidelijk bericht krijgen: dit abonnement kost u €36 per maand. Zonder afkortingen en zonder flauwekul. Het moet helder zijn wat je krijgt voor welke prijs. Daarnaast moet de opschorting van betaling beter worden geregeld. Op dat punt wil ik met wettelijke regelgeving komen. Dan kunnen we, als we de koninklijke route bewandelen, beoordelen of de code vanaf 1 maart heeft voldaan. Ik zal de code nog in detail bestuderen en naast mijn eisen leggen. Het is allemaal in een versnelling geraakt sinds het rapport van Mijn Kind Online. Er is echt nog werk aan de winkel voor de sector zelf.

De heer Elias vroeg wat ik ga regelen voor de incassofunctie via de operators. De operators innen het geld zonder controle. De operators verdienen inderdaad heel goed aan deze diensten. Mevrouw Gerkens had het over 12 miljoen sms'jes per jaar; het zijn er zelfs 12 miljoen per maand. Het is dus een behoorlijke inkomstenbron. Er zit een behoorlijk percentage voor de telecomoperators aan vast. Zij incasseren en dragen vervolgens een

deel af aan die contentaanbieders. De telecomoperators hebben zelf ook problemen. Heel veel mensen gaan niet klagen bij de sms-content-aanbieder, maar bij de telecomoperator, omdat ze zien dat hun rekening niet klopt. Het is vaak lastig voor de telecomoperators, en dus ook voor klanten, om die contentaanbieders te achterhalen. Het zijn er vele honderden. Daarom heb ik gekozen voor een vertraging en voor verduidelijking. Dat is eigenlijk geen ingrijpende aanpassing van de facturering door de telecomoperator. Mijn oplossing met de vertraging, de verduidelijking en de geschillencommissie brengt geen hoge kosten met zich mee voor de telecomoperators. Mijn oplossing brengt zelfs voordelen met zich mee, namelijk minder klachten en daarom dus minder werk. Doordat wij die wettelijke normen stellen, zal het voor telecomoperators makkelijker zijn om tegen hun toeleveranciers te zeggen: wij doen niet moeilijk, dit zijn gewoon de maatschappelijk-publieke normen.

Mevrouw Peters en de heer Van Dam vroegen naar papieren contracten bij sms-diensten. Er gelden in Nederland geen vormvoorschriften voor het aangaan van overeenkomsten. Omdat een contract niet pas geldig is als het op papier staat en getekend is, is het mogelijk om mondeling, over de telefoon, langs elektronische weg, via sms of het internet contracten af te sluiten. «Een man, een man, een woord, een woord»; je kunt ook mondeling overeenkomsten aangaan. Dat is soms ook wenselijk. Vooral in het geval van nuttige sms-diensten ligt de reden van de aanschaf vaak ook in de snelheid waarmee een dergelijke dienst verkregen kan worden. Je hebt alleen wat aan file-informatie als je denkt dat je in die file terechtkomt; dan kun je niet wachten tot je een papieren contract hebt. Een papieren contract is dus niet proportioneel omdat het de toegang tot sms-diensten, die ook innovatief kunnen zijn, belemmert. Dan zou dat hele marktsegment wegvallen.

Mevrouw Gerkens vroeg waarom ik geen wettelijke opt-in invoer. Mensen krijgen geen sms-abonnement, tenzij ze nadrukkelijk daarvoor kiezen. Een opt-in-mogelijkheid is een optie. Dat zou je namelijk ook nog via een pincode kunnen doen. Maar we moeten ons goed realiseren dat onze mobiele telefoon steeds meer gaat werken als een betaalpas. Er zijn soms dus extra waarborgen nodig, net zoals in de gewone wereld. Tegelijkertijd geldt voor een opt-in dat je die ook weer gemakkelijk ongedaan kunt maken. Bovendien is het een nadeel dat je uitgesloten bent van diensten die je wellicht wel via de telefoon zou willen afnemen. Ik zie dus veel meer in het traject dat ik geschetst heb. Maar opt-in of pinregelingen zijn wel oplossingen die ik mee zal nemen in het overleg met de telecomoperators.

Mevrouw Peters vroeg of je voorafgaand aan het openen van een sms een bericht kunt krijgen hoeveel je dat gaat kosten. Aanbieders moeten sowieso vooraf duidelijk maken wat een sms-dienst kost. Die transparantie moet er zijn.

Mevrouw **Peters** (GroenLinks): Vindt u dat dit moet gebeuren voor het ontvangen van iedere sms? Dus niet alleen bij het aangaan van de contractverplichting voor een abonnement, maar ook bij het ontvangen van een sms? Soms zijn mensen zich er namelijk niet van bewust, ondanks dat ze een contractverplichting zijn aangegaan, dat ze een abonnement hebben afgesloten.

Staatssecretaris **Heemskerk**: Ik weet niet helemaal zeker of ik dit goed snap. Er zijn heel wat sms'jes die ik ontvang waar ik niet voor betaal. Ik kom hier in de tweede termijn op terug.

De heer Van Dam vroeg bij wie de bewijslast ligt bij een geschil. Wij draaien, in onze aanpak, de bewijslast om. Klopt de reclame-uiting? Was het transparant? Heeft men gekregen wat is beloofd? De contentaanbieder moet dit gaan bewijzen. Hij moet aantonen dat er een overeenkomst tot stand is gekomen. Dat is het oké-sms'je.

De heer **Van Dam** (PvdA): Al die andere dingen kun je objectief vaststellen, zoals of er is voldaan aan die reclame-uiting. Maar het is lastiger om vast te stellen of het oké-sms'je is verstuurd. We hebben het wel over malafide aanbieders; die kunnen van alles en nog wat beweren.

Staatssecretaris **Heemskerk**: Als zij het niet kunnen bewijzen, krijgen zij van de telecomoperator het geld niet.

De heer **Van Dam** (PvdA): Hoe kunnen zij bewijzen dat iemand een oké-sms'je heeft verstuurd?

De **voorzitter**: De staatssecretaris heeft het over omgekeerde bewijslast. Zij moeten bewijzen dat de klant wel dat sms'je heeft verstuurd.

Staatssecretaris **Heemskerk**: De sms-aanbieders moeten het bewijzen in een situatie waarbij de klant al heeft gezegd: ik ga niet betalen. Als zij dat niet kunnen, zijn zij de klos. Zij ontvangen gewoon hun geld niet.

De heer **Elias** (VVD): Hoe moeten ze dat bewijzen? Stel dat ze wel te goeder trouw zijn?

Mevrouw **Gerken** (SP): Dat kunnen ze bewijzen, omdat in het kader van de dataretentie alle contacten die er zijn geweest worden verzameld en bewaard. Men kan dus zien of er vanuit die telefoon een sms'je is verstuurd.

De heer **Van Dam** (PvdA): Op basis van de wet mag je volgens mij deze informatie voor dit soort situaties helemaal niet gebruiken. Dataretentie mag alleen worden opgevraagd bij een strafrechtelijk onderzoek. Dus de vraag blijft: hoe kun je bewijzen dat een sms'je verstuurd is?

Staatssecretaris **Heemskerk**: Volgens mij gaan we nu behoorlijk de diepte in, en terecht. Maar dat moet je volgens mij doen zodra er een wettelijk voorstel ligt. Dan zijn al deze zaken van tevoren getackeld. Dat is de kern van mijn brief. Ik heb het principe geschetst waar ik naartoe wil, namelijk via de incassofunctie aan de achterkant ook voorwaarden kunnen stellen aan de voorkant. Er moet volstrekte helderheid zijn over de vraag welke dienst men afneemt en wat men daarvoor moet betalen. De sector is aan zet om per 1 maart de gedragscode aan te scherpen. De sector heeft een geloofwaardigheidsprobleem en daarom ben ik nu al gestart om de wetgeving via de koninklijke route in orde te maken, waarbij al deze specifieke vragen en suggesties aan de orde worden gesteld. Ik ben bereid om de Kamer op 2 maart een brief te sturen over de vraag of de Gedragscode SMS-Diensten aan mijn eisen voldoet en hoe het verder staat met de voortgang van de wetgeving. Dan kan ik ook ingaan op een aantal nog specifiekere vragen zoals die bijvoorbeeld ook gesteld zijn door mevrouw Aasted Madsen-van Stiphout.

Mevrouw **Gerken** (SP): Voorzitter. Ik had nog een suggestie gedaan voor een collectieve mogelijkheid om bij misstanden afschrijvingen bij iedereen terug te draaien. Misschien kan de staatssecretaris dit ook meenemen.

Ik ben toch ook niet helemaal tevreden over hoe het gaat met de jongeren. De staatssecretaris gaat kijken of hij in de betaling iets kan doen. Daar hoor ik graag nadere informatie over.

Ik begrijp het probleem met de papieren contracten. Desalniettemin denk ik dat daar toch een mogelijkheid in zou kunnen zitten. Maar ik sta ook open voor alle andere suggesties, als het probleem maar opgelost wordt. We hadden net een kleine discussie over de vraag hoe men kan bewijzen dat het sms'je verstuurd is. Het gebeurt echt nu al. De operators bewaren

gegevens van telefoongesprekken voor hun eigen administratie. Ik heb in de afgelopen tijd een aantal mensen doorgestuurd. Vervolgens kreeg ik het bericht dat er inderdaad geen aanmeld-sms'je was verstuurd en dat het contract dus niet geldig is. Dat kan echt zonder bezwaren gebeuren. Ik ben blij dat de staatssecretaris nu stappen gaat ondernemen. Ik ben blij dat ik nu duidelijk weet wat hij wil. Ik denk dat het er goed uitziet. Laten we ermee beginnen. Ik sluit niet uit dat ik hier en daar nog wat ga schaven op het moment dat de wetgeving er ligt. Ik ben echter niet blij met de snelheid van de wetgeving. Ik zou het echt sneller willen. Daarom wil ik een VAO aanvragen om met een motie te komen om de staatssecretaris te vragen om het te regelen in het wetsvoorstel dat al bij de Kamer ligt, via een nota van wijziging.

De heer **Elias** (VVD): Voorzitter. Ik heb een vraag gesteld over een campagne voor het SMS-Diensten Filter. Is het niet de moeite waard om daarvoor nog aandacht bij het publiek te vragen? Welke sanctie gaat de staatssecretaris inzetten als de gedragscode er niet is op de uiterste termijn dat alles geregeld zou moeten zijn, uitgaande van het idee van zelfregulering? Uitgangspunt van mijn fractie is en blijft dat misbruik moet worden aangepakt. We hebben met enige aarzeling steun voor de aanpak van de staatssecretaris, met wetgeving als stok achter de deur. Hij ging net een stapje verder door te zeggen dat hij dit hoe dan ook gaat doen, maar dat zegt hij natuurlijk ook omdat hij de andere fracties hier gehoord heeft. Ik snap wel hoe dat ongeveer zal gaan lopen. Als hij met wetgeving komt, vind ik wel dat de staatssecretaris in een brief of in de memorie van toelichting moet aangeven waarom zelfregulering onvoldoende gewerkt zou hebben en waarom er dus aanleiding is om wel degelijk wetgeving door de Tweede Kamer te willen hebben. Daarvan zal de steun van mijn fractie afhankelijk zijn, maar de richting lijkt mij niet de verkeerde.

Mevrouw **Peters** (GroenLinks): Voorzitter. Rest mij nog de vraag bij welke wet de wettelijke regeling wordt ondergebracht? Is dat de Telecommunicatiewet? Mijn fractie wil sowieso dat dit sneller gebeurt. Als de staatssecretaris de koninklijke weg wil bewandelen door dit wetsvoorstel via de Raad van State te laten gaan, hoewel dit niet hoeft, zou hij dit dan tegelijkertijd aan de Kamer willen doen toekomen? Het heeft overigens mijn voorkeur om de stap van de Raad van State over te slaan. Dank voor de toezegging om op 2 maart een reactie op de nieuwe code aan de Kamer te sturen.

De staatssecretaris zegt dat hij geen papieren rompslomp wil regelen omdat dit niet proportioneel zou zijn. Maar als de ouder met het kind een papieren contract met de telecomprovider aangaat, kun je toch de blokkademogelijkheid regelen? Als mensen toch met het papier, en de handtekeningen, en de toestemmingen die moeten worden gegeven bij de telecomprovider staan? Kan de staatssecretaris dat regelen?

Ik vroeg de staatssecretaris een signaal af te geven met betrekking tot wat wij in Nederland onder verkeersopvattingen verstaan met betrekking tot de automatische toestemming van ouders voor het aangaan van rechtshandelingen door de minderjarige. Wij vinden het niet normaal dat kinderen hiervoor automatisch een verplichting aangaan. Hierbij kan men niet veronderstellen dat de toestemming van de ouder automatisch is gegeven. Kan de staatssecretaris dat hier duidelijk maken, voor de rechtspraak en de verkeersopvattingen?

De heer **Van Dam** (PvdA): Voorzitter. Dank aan de staatssecretaris. Ik ben het met mevrouw Gerkens eens dat de wetgeving sneller moet. Ik snap dat de staatssecretaris het bestuurlijk zuiver wil doen via de Raad van State. Ik zou graag met alle collega's die hetzelfde standpunt hebben tot een motie willen komen om de staatssecretaris te vragen om bij nota van wijziging in de al voorliggende Telecommunicatiewet met regels te

komen. In die motie kunnen we dan ook opnemen wat we in die wet willen zien. Het kan dan gaan over het blokkeren, over de gewenste bevestiging voor minderjarigen, over de inhoud van bevestigings-sms'jes enzovoort. We moeten maar even kijken hoe ver we daarmee komen. Ik hoop dat de staatssecretaris de bereidheid heeft om, als wij met een motie komen, deze uit te voeren en met een nota van wijziging te komen om zo dus tempo te maken.

Wat mij betreft hoeven we niet te wachten op die gedragscode van 1 maart. Ik heb geen vertrouwen meer in de zelfregulering van de sector, gelet op het concept dat men nu heeft neergelegd. Dat vertrouwen is echt voorbij. Men heeft kansen genoeg gehad om het zelf netjes te regelen. Men doet dat niet; dan regelen wij het.

Ik vraag de staatssecretaris om in te gaan op de vraag over de bewijslast. Dat kan ook in het VAO, als hij het antwoord nu niet paraat heeft. Mij is niet bekend dat telecombedrijven het recht hebben om informatie over telefoon- en sms-verkeer aan derden te verstrekken. Ik hoor graag van de staatssecretaris of dit zomaar mag.

Verder heb ik nog een vraag gesteld over het doen van aangifte. Als we het voor dit soort praktijken alleen maar moeten doen met eventuele boetes van de Consumentenautoriteit, vind ik dat behoorlijk mager. Ik ken één concreet voorbeeld van notoire oplichters, die ook hun oplichtingspraktijken voortzetten via sms-diensten en die er uiteindelijk van afkwamen met een boete van de Opta. Ik vind dat echt te slap voor dit soort types. Heeft het zin als mensen hiervoor aangifte doen? Wordt dit dan ook verder onderzocht en kan er een strafrechtelijke vervolging worden ingesteld?

Voorzitter: Gerkens

Mevrouw **Aasted Madsen-van Stiphout** (CDA): Voorzitter. De opt-in bij het afsluiten van het contract vind ik heel belangrijk. De telecomproviders hebben het natuurlijk gemakkelijk; zij sluiten geen contracten af met kinderen. Er is niet één telecomaangebieder die daarop aangesproken kan worden, want het zijn altijd de ouders die officieel het telefoonabonnement aangegaan zijn. Het is heel simpel om bij het aangaan van het telefoonabonnement meteen de optie sms-uit door te geven. Ik denk dat het goed is als dit meteen geregeld wordt.

Aan de eisen van de staatssecretaris aan de gedragscode zou ik het volgende willen toevoegen. Ik zou willen dat de telefoonoperators de verantwoordelijkheid nemen voor het blokkeren van een sms-cowboy. Geen boete, gewoon blokkeren. Volgens mij is het voor de zeven telecomoperators technisch mogelijk om dat te doen.

Ik ben geen voorstander van haastwerk met betrekking tot de Telecommunicatiewet. Ik zou toch kiezen voor de koninklijke weg. Ik kan me wel voorstellen dat de post gelijktijdig naar de Raad van State en naar de Kamer gaat. Ik heb ook een inhoudelijke reden. Nu zitten we met de sms-diensten. We krijgen binnenkort ook betaald internet via iDEAL, PayPal en dat soort dingen. We kunnen veel beter bredere wetgeving hebben met betrekking tot de vraag hoe we gaan betalen in het digitale betalingsverkeer, bij het afnemen van diensten. Als we het nu regelen voor sms-berichten, kunnen we weer opnieuw beginnen als de betaalde internetpagina's komen. Ik zou het zorgvuldig doen, niet nu in de Telecommunicatiewet, maar via aparte wetgeving, zoals de staatssecretaris heeft voorgesteld.

Voorzitter: Aasted Masten van Stiphout

Staatssecretaris **Heemskerk**: Voorzitter. Dank voor de vragen in de tweede termijn.

Mevrouw Gerkens had een vraag over collectieve inbreuk. Als er sprake is

van collectieve inbreuk, moet terugbetaling dan al dan niet automatisch en actief plaatsvinden aan alle gedupeerden? De uitspraken van de Commissie Handhaving vormen een basis voor gedupeerde consumenten om hun recht te halen. Je kunt de collectieve uitspraak dus gebruiken in je individuele zaak. Daarnaast kun je een collectieve actie starten; ook anderen, zoals bijvoorbeeld de Consumentenbond, kunnen een collectieve actie beginnen. De rechter moet dan oordelen of een handelswijze van een bedrijf inderdaad misleidend en onrechtmatig was. Consumenten kunnen echter niet als groep schadevergoeding eisen voor de rechter. Zij zullen hun schade individueel moeten verhalen. Er is wel een aantal mogelijkheden via de Wet collectieve afhandeling massaschade. De heer Van Dam vroeg of er sprake is van een misdrijf en of je wel of niet aangifte kunt doen. Dat is niet aan mij om te beoordelen, maar aan het Openbaar Ministerie.

Mevrouw Peters en mevrouw Aasted vroegen of ik het wetsvoorstel gelijktijdig naar de Raad van State en naar de Kamer kan sturen. Als iets naar de Raad van State gaat, is het geheim. Dan kan het niet ook naar de Tweede Kamer. Volgens mij staat dit in de wet.

Mevrouw **Peters** (GroenLinks): Niets verhindert u het tegelijkertijd naar de Kamer te sturen, terwijl de Raad van State erop broedt.

Staatssecretaris **Heemskerk**: Dat is volgens mij niet juist. In ieder geval zullen we dat niet zo gaan doen.

Mevrouw **Peters** (GroenLinks): Dan overweeg ik een motie op dit punt. Er zijn verschillende meningen, ook qua interpretatie van de wet.

Staatssecretaris **Heemskerk**: Volgens mij zijn er allerlei regelingen met betrekking tot de werkwijze en de zorgvuldigheid. Als je de Raad van State op zijn achterste poten wilt hebben, moet je vooral zeggen: we vragen u à la de ANWB om uw mening, en dan zien we wel wat we doen. Dat is niet de positie van de Raad van State, van de Hoge Colleges van Staat.

Mevrouw **Peters** (GroenLinks): Ik begrijp dat u er geen bezwaar tegen hebt.

Staatssecretaris **Heemskerk**: Ik heb er wel bezwaar tegen.

Mevrouw **Peters** (GroenLinks): Het gaat dus nu om het belang van de regering bij geheimhouding, terwijl u eigenlijk de maatschappij en het parlement in staat zou moeten stellen om in een vroeg stadium mee te kunnen denken.

Staatssecretaris **Heemskerk**: U hebt alle mogelijkheden om in een vroegtijdig stadium van mij te horen waar ik aan denk. De specifieke invulling van de wetgeving krijgt u. Maar voordat u die krijgt, is de Raad van State van cruciaal belang om de ministerraad te adviseren over de proeve van wetgeving. Zo doen we het al heel erg lang. Volgens mij naar aller tevredenheid. Ik ga dit ook niet wijzigen.

De heer Elias vroeg naar de sanctie. Ik kom wel met sancties; de code moet scherper en ik bereid wetgeving voor. Via die wetgeving kunnen er dingen gecorrigeerd worden. Hoe loopt de nieuwe wet- en regelgeving? De Koninklijke weg is dat we het aanscherpen van de incassofunctie doen in het Bude, lagere regelgeving in de Telecommunicatiewet. Dit moet langs de Raad van State, maar kan binnen zes maanden gereed zijn. Op andere punten moet ik een aantal dingen zelf regelen in de Telecommunicatiewet. Ook dat zal vanzelfsprekend via de Raad van State gebeuren. De heer Elias vroeg ook of er voldoende gebeurt op het gebied van voorlichting over het SMS-Diensten Filter. Ik zie daarin een belangrijke rol voor

de Stichting SMS-Gedragscode zelf. Daarnaast doe ik via het programma Digivaardig & Digibewust aan bewustwording en voorlichting voor ouders en kinderen.

Ik heb de heer Van Dam toegezegd dat ik in overleg ga met de organisatie die het Bel-me-niet Register beheert zodat er daar een link komt naar SMS-me-niet. Ik zie ook een rol voor consumentenorganisaties en ConsuWijzer. We moeten niet alleen maar vertrouwen op de overheid; ook ouders moeten toezien op wat hun kinderen doen.

Verder vroeg hij of ik bereid ben zijn eventuele motie uit te voeren, als deze wordt aangenomen. Ik proef nog niet zo één, twee, drie een meerderheid, maar als deze wordt aangenomen, is het aan het kabinet om deze uit te voeren. Ik heb wel gezegd dat het kan, maar dat het mijn voorkeur heeft om de route te bewandelen van een nieuwe gedragscode per 1 maart en om tegelijkertijd het wetgevingstraject te starten. Heb ik vertrouwen in die gedragscode? Ik zie wel dat er heel hard gewerkt wordt door de Stichting SMS-Gedragscode. Ze probeert het echt, ze stuurt bij, ze brengt iedereen om de tafel, ze heeft een onafhankelijke voorzitter van buiten de branche gevraagd. Ik vind dat dit ook beloond moet worden.

De heer **Van Dam** (PvdA): Volgens mij wordt de sector rijkelijk beloond.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Dam, het is de bedoeling dat u eerst het woord vraagt.

Staatssecretaris **Heemskerk**: De code is op een aantal terreinen aangescherpt, maar voldoet nog niet aan de eisen die ik heb gesteld. Hiervoor proef ik wel zeer nadrukkelijk een grote meerderheid van de Kamer. De sector heeft tot 1 maart.

De heer Van Dam vroeg naar het verstrekken van gegevens aan derden. Hij spreekt van derden als hij het heeft over de relatie van contentbeheerder tot operator. Zij zijn geen derden. Zij hebben een contractuele en technische relatie en een gedragscode waarbij beiden zijn aangesloten. De operators dienen deze gegevens te bewaren voor de contentaanbieders. Dit gaat misschien technisch wat ver in dit AO, maar ook daarover zal ik specifiek zijn in mijn brief van 2 maart, of iets eerder, als de nieuwe gedragscode er eerder is.

Mevrouw Aasted Madsen-van Stiphout vroeg naar de status van de zwarte lijst. Dat is precies de kern van de co-regulering. De sector stelt deze lijst op. Ik ondersteun dit met regelgeving, zodat de operator voor die partijen geen incassofunctie meer mag vervullen. Dat betekent inderdaad dat de stekker eruit gaat. Ik wijs haar er wel op dat het invoeren van allerlei belemmeringen op het terrein van elektronisch betalen volgens mij niet nodig is. Er kan op tal van terreinen zorgvuldig en betrouwbaar elektronisch betaald worden. iDEAL werkt fantastisch, sterker nog, het zou veel meer een exportproduct moeten zijn. Het is goed dat mensen steeds meer online kunnen kopen; ze doen dat ook.

De **voorzitter**: Ik heb u gevraagd om in de gedragscode op te nemen dat men bij het aangaan van een telefoonabonnement ten behoeve van een kind kan aangeven dat men sms-diensten wil blokkeren. Steunt u dat verzoek? Mevrouw Gerkens heeft dit ook verzocht in de eerste termijn. Dat voorkomt dat wij daarover weer moties moeten indienen.

Mevrouw **Peters** (GroenLinks): Mag ik mij daarbij aansluiten? Die vraag had ik ook willen stellen.

Is de staatssecretaris er ook voor dat men bij iedere betaalde sms kosteninformatie ontvangt?

Staatssecretaris **Heemskerk**: Op het laatste is het antwoord nee. Als men een abonnement heeft op de Donald Duck, krijgt men ook niet iedere

week een briefje met de mededeling: de Donald Duck kost € 1,30. Anders krijg je dus twee sms'jes. Het moet duidelijk zijn dat men bij zijn volle verstand een abonnement aangaat en dat dit € 36 per maand kost. Dan moet je dus niet iedere keer vooraf een sms'je krijgen met de tekst: u krijgt straks een sms'je met bijvoorbeeld file-informatie en dat gaat u zoveel kosten.

Mevrouw **Peters** (GroenLinks): Dat was niet mijn suggestie. Mijn suggestie is dat in de file-sms zelf onderaan staat: dit sms-bericht kost zoveel. Zo blijven mensen zich bewust van het kostenaspect van hun abonnement.

Staatssecretaris **Heemskerk**: De kern is dat het helder moet zijn wat het abonnement inhoudt en wat het abonnement kost, als mensen een abonnement aangaan.

Dan kom ik bij het punt van de opt-in ten aanzien van de ouders. Je kunt nu al alle sms-diensten uitsluiten op een abonnement. Dat kan via het filter. We gaan dit nog nadrukkelijker onder de aandacht brengen. Het filter is geen gemakkelijke oplossing; ouders willen misschien wel dat hun kinderen bonafide sms-abonnementen kunnen afsluiten. Ik weet dus niet of dat filter helpt, maar ik wil wel met de telecomoperators in gesprek over de vraag of de voorlichting bij het afsluiten van een contract nog nadrukkelijker kan wijzen op de mogelijkheid om sms-diensten te blokkeren.

De **voorzitter**: De aanmelding bij het filter gaat pas na drie dagen in werking, met het risico dat er in die drie dagen nog heel wat abonnementen zijn aangegaan. Mij lijkt het heel simpel. Ouders zouden in elke telecomwinkel waar ze een contract afsluiten, hun handtekening zetten, en hun bankrekeningnummer geven, moeten kunnen zeggen dat de telefoon voor een kind is en dat deze geen betaalde sms-diensten mag ontvangen.

Staatssecretaris **Heemskerk**: Dit lijkt mij ook een specifieke uitwerking. Ik ga in overleg met de telecomoperators. Dan zal ik dit meenemen in de brief van 2 maart.

Toezeggingen

De **voorzitter**: Ik heb de volgende toezeggingen genoteerd:

- De staatssecretaris zegt toe om voor 2 maart of uiterlijk op 2 maart de Kamer per brief te informeren over de vraag hoe de Gedragscode SMS-Diensten is vormgegeven en of deze voldoet aan de gestelde eisen.
- In deze brief zal hij de Kamer ook informeren over de stand van zaken met betrekking tot het wetgevingstraject.
- In de brief zal hij nadere technische informatie geven over een aantal zaken, die onder andere in de vragen van de heer Van Dam aan de orde zijn gesteld.